

Leto 1892.

# Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos II. — Izdan in razposlan dné 5. januarja 1892.

(Obsega štev. 4.)

4.

## Razglas ministerstva za bogo- častje in nauk z dné 15. decembra 1891. l.

Njegovo e. in k. apostoljsko Veličanstvo je blagovolilo z Najvišim odločfom z dné 9. decembra 1891. l. na podstavi §. 9. v Najvišem patentu z dné 8. aprila 1861. l. (Drž. zak. št. 41.) in v zmislu §. 137. sedaj veljajoče cerkvene ustave z dné 6. januarja 1866. l. (Drž. zak. št. 15.) najmilostiveje dodeliti Svoje cesarsko potrdilo po evangeljskih generalnih sinodah avgzburške in helvetske izpovedbe v letu 1889., oziroma po izredni generalni sinodi avgzburške izpovedbe v letu 1890. sklenjenemu cerkvenemu zakonu: „Ustava evangeljske cerkve avgzburške in helvetske izpovedbe“ in pa po imenovani izredni generalni sinodi sklenjenim „Posebnim določilom za evangeljske superintendencije avgzburške izpovedbe.“

To Najviše odločilo se ob enem z Najviše potrjenim cerkvenim zakonom in imenovanimi „Posebnimi določili za evangeljske superintendencije avgz-

burške izpovedbe“ razglša s pristavkom, da naj ta nova cerkvena ustava stopi v moč in veljavo takoj, in da se zatorej razveljavlja sedaj veljavna evangeljska cerkvena ustava z dné 6. januarja 1866. l.

Gautsch s. r.

## Ustava evangeljske cerkve avgzburške in helvetske izpovedbe

v  
kraljevinah in deželah, v državnem zboru  
zastopanih.

### Splošna določila.

§. 1. Evangeljsko-kristjanska cerkev avgzburške in helvetske izpovedbe, za katero veljá ta ustava, obsega vérnike dotičnih izpovedeb po kraljevinah in deželah avstrijsko-ogerske monarhije, zastopanih v državnem zboru.

Sezidana in sloněč na podstavi evangelija, ravná se tudi v svojih cerkvenih razredbah po naukih in vzorih svetega pisma.



§. 2. Zastop in uprava cerkve (§. 1.) se izvršuje po téh le štirih stópinjah: župna občina, senijorát, superintendencija (dijeceza), vseskupna občina vseh vernikov (deželna cerkev) dotične izpovedbe.

§. 3. Zakoniti organi, po katerih izvršuje cerkev svoje dolžnosti in pravice, so:

1. Za župno občino: župni urad, prezbiterstvo, občinski zastop, oziroma občinski zbor (§§. 13. — 79.).

2. za senijoratno občino: senijoratni urad, senijoratni odbor, senijoratni zbor (§§. 80. — 96.),

3. za superintendenčno občino: superintendentstvo, superintendenčni odbor, superintendenčni zbor (§§. 97. — 114.),

4. za skupno občino: viši cerkveni svét, sinodalni odbor, generalna sinoda (§§. 115. — 141.).

§. 4. Vsaka cerkvena občina (župna občina, senijorat, superintendencija, skupna občina) vreja in upravlja svoje posebne cerkvene, naučne in dobrodelne posle in k temu spadajoče zavode, ustanove in zalóge po svojih zakonitih zastopnikih, kolikor se s tem ne ravna proti državnim in cerkvenim zakonom ali proti zakonitim naredbam predstojnih oblastev.

§. 5. Vsak cerkveni organ je v svoji upravi in v svojih disciplinarnih stvareh neposredno podrejen najbližje višemu organu in po njegovem posredovanju višim organom cerkvene vlade.

Rekurzi proti razsodbam cerkvenih organov so v vseh slučajih pripustni do najvišega cerkvenega oblastva, ako cerkvena ustava ne ustanavlja kake nižje stopinje za poslednjo. Taisti se morajo v 30 dneh, računé od dné, katerega se je komu vročila razsodba, vpodajati pri tisti instanciji (stopinji), ki je storila prvo razsodbo, ker bi sicer razsodba zadobila pravno moč.

§. 6. Dokler državno zakonodajstvo odkazuje zakónsko sodno oblast posvetnim sodiščem, dotle jo ta izvršujejo o zakonih med evangeljskimi vérniki po državljanskih zakonih (postavah).

Cerkve pričakuje od svojih udov, da bodo pri sklepanji zakonov in vzgoji otrok varovali pravice cerkve in da bodo, preden vpodajo kako tožbo za ločitev ali razdružbo zakona, poprej zahtevali od svojega pristojnega dušnega pastirja posredovanje sprave.

§. 7. 1. Vsak cerkveni organ je vpravičen, da želje in nasvete, ki se tičejo cerkve njegove izpo-

vedbe, predloži najbližje višemu organu v nadaljnjo redno obravnavo.

2. Občine iste izpovedbe ali obeh izpovedeb, kakor tudi deli takih občin se morejo po svojih zakonitih zastopih združevati v ta namen, da se posvetujejo in sklepajo, kakó bi ustregle skupnim potrebščinam svojega cerkvenega občinskega življenja, na primer napravi ali porabi kake cerkve, šole, kakega grobišča itd. Taki sklepi potrebujejo, preden se izvrše, da jih potrdi vdeleženi občini najbližje nadrejeni organ cerkvene vlade.

§ 8. Za veljavnost vseh sklepov in volitev je potrebna absolutna večina, kolikor ta cerkvena ustava ne ukrepa drugačnih naredeb. Ustanavlja je število absolutne večine, šteti je pri vseh volitvah samó oddane veljavne glasove. Ako prva volitev ne doseže absolutne večine, napravi se med obema volilnima kandidatom, katera sta dobila razmerno največ glasov, oža volitev. Ako je volilnih kandidatov več kakor dva z enakim številom glasov doseglo relativno večino, opravi se oža volitev najprej med temi. Kadar je pri kaki, na dva kandidata omejeni volitvi enóliko glasov, tedaj odločuje žreb, izvzemši v §. 103. omenjeni slučaj.

§. 9. Za sklepčnost vsakega zbora je treba, kolikor cerkvena ustava ne določuje kaj drugega, da se redno povabijo vsi, ki imajo pravico glasovati, in pa da je takih, ki imajo pravico glasovati, navzočna več kakor polovica. Takisto je za veljavnost kake volitve, naj si se vrši v zboru ali brez njega, potrebno, da se redno povabijo vsi, ki imajo volilno pravico, in da praviloma oddá svoj glas večina njih.

Izjéme ustanavlja cerkvena ustava (§§. 41., s. in 73., 3.).

K rednemu povabilu spada, ako se taisto ni opravilo osebno (ustno ali pismeno), dvakratni oklic s prežnice, v podružnicah pa, kjer bi se med tem ne shajali bogoslužni zbori, razglasilo po prezbiterstvu podružnice po načinu, kakor je v kraji navada.

§. 10. Kedor ima v kakem cerkvenovladnem zboru pravico glasovanja, dolžan je, vdeleževati se njegovih sej, in v tem zboru ne bodi navezan na nikako podučilo; pri vsaki izjavi in vsakem glasovanju slušaj po najboljši vednosti in vésti samó svoje prepričanje.

§. 11. Kedor je kot kak organ cerkvene vlade prevzel opravilo, katero je po volitvi ustanovljeno na neko določeno dobo, oprostí se ga po zakonu še le s tistim časom, ko je redna nova volitev zadobila zakonito veljavnost.



§ 12. Kedor je poklican, predsedovati kakemu cerkvenovladnemu zboru, odgovoren je osebno za to, da se vzdržuje zakoniti red ter nič ne sklene, kar bi presehalo zakonite oblasti zbora (§. 4.). Ako bi se vendarle kaj takega pripetilo, ima predsednik pravico in dolžnost, obravnavo ustaviti ter razloge za to dati v zapisnik. Predsedniku in pa zboru pristoji pravica, podati pritožbo, ki bi jo bilo vsled tega zagnati, v razloko najbliže nadrejenemu cerkvenemu oblastvu.

## Prvo poglavje.

### Župna občina.

#### I. Splošna določila.

§ 13. Sedaj obstoječe župne občine se v svojih po starodavnem trajanji in pa listinoma določenih krajnih mejah in v izpovedbeni sestavi priznavajo za pravno obstoječe.

§ 14. Te meje se, negledé na slučaj, da se morda kaka župna občina razveže, izpreminjajo ali po zakoniti ustanovitvi kake nove župne občine ali pa s tem, da se iz župnije izločijo ali vanjo privzamejo posamezni kraji ali deli. Kadar se želi izpremeniti župnijo samó nekemu delu kakega kraja, morajo vsi tamkaj bivajoči vérniki, kadar pa se želi župnijo izpremeniti enemu kraju ali več krajem, mora vsaj večina tamkaj bivajočih vérnikov dotično prošnjo zadati pristojnemu senijoratnemu odboru, kateri naj jo, doprašavši o tem prezbiterstva vdeleženih občin, v razloko predloži superintendenčnemu odboru.

Take prošnje ali nasvete smé staviti tudi prezbiterstvo kake občine; v tem slučaju je treba za njih mnenje prašati tiste, katerih se tiče ta naredba, in ob enem pa prezbiterstvo vdeležene občine. Izločitev iz župnije ali privzetje v župnijo se vendar ne smé zaukazati proti volji večine tistih, katerim se hoče župnijo premeniti.

V razločilu superintendenčnega odbora bodi vselej natančno določeno ozemlje, katero je privzeti v novo župnijo. To razločilo naj se pošlje dotičnim osebam in obema vdeleženima prezbiterstvoma, a ob enem naj se o tem poroča višemu cerkvenemu svétu. Pravica, pritožiti se proti takemu razločilu na viši cerkveni svét, pristoji takó prezbiterstvom vdeleženih občin, kakor tudi tistim, katerim se je župnija izpremenila.

Pravnomočno razločilo je v vsakem slučaju dati na znanje dotičnemu deželnemu oblastvu.

§ 15. Ako gré za ustanovitev nove cerkvene občine, bodi ísi župne občine ali podružne občine, treba je dokazati dovoljna zavarovana sredstva za cerkveno službo in za veronauk mladine. Tisti vérniki, ki namerjajo občino ustanoviti, morajo dokazilo, natančno določivši meje namerjanemu okolišu, po pristojnem prezbiterstvu, senijoratnem odboru in superintendenčnem odboru predložiti višemu cerkvenemu svétu.

Ako prosilci pripadajo različnim občinskim okolišem, posreduje naj predložbo prošnje prezbiterstvo tiste občine, v katere okoliš spada večina prosilcev; v tem slučaju je doprašati tudi prezbiterstva ostalih vdeleženih občin. Ako bi prosilci spadali k občinam, podrejenim različnim senijoratom, oziroma superintendentstvom, doprašati je o prošnji tudi dotične odbore. Vendar se je kolikor moči ogibati tega, da bi se ob napravi nove občine segalo v okoliš druge superintendencije, in pa, da bi se novi župni okoliš raztezal črez meje uradnega okoliša tiste politične deželne vlade, v katerem naj ima župnik svoj uradni sedež.

Težnjam dosedanjih občinskih delov, da bi postali samostojni, ni se ustavljati; vendar se po izločitvi ne smé škodovati obstoj dosedanjih občin.

Med zavarovana sredstva, katera je dokazati, sméjo se pravice do imovine, katero ima ali uživa dosedanja občina, računati samó tedaj, kadar so vtemeljene na posebnih ustanovah, danih skupini tistih vérnikov, ki naj bodo nova občina, ali pa na kaki imovini, ki pristoji ravno nji, ali pa na katerih drugih posebnih pravnih naslovih.

Težave, ki bi se na to stran pokazale, naj obravnava senijoratni odbor, preden predloži prošnjo višemu cerkvenemu svétu.

Viši cerkveni svét naj po natančni preskušnji predlóg ustanovitev občine v porazumu z dotično deželno vlado dovolí ali pa s povedjo razlogov zabrani.

§ 16. V župnih občinah z eno ali več podružnimi občinami se imenuje tisti del župne občine, v katerem je sedež župnega urada, mati-občina.

Vsaka mati-občina in vsaka podružna občina (podružnica) naj za upravo svojih posebnih poslov izvolí prezbiterstvo in, ako šteje nad 500 duš, občinski zastop.

O razmerji matere-občine k podružnicam in o upravi občin župno-občinskih poslov je sestaviti ustav (statut, §. 25.)



§. 17. Predigovalne postaje se smejo za občinske ude, ki bivajo daleč od kraja, kjer je cerkev, ustanoviti s privolitvo župnika in prezbiterstva in pa pristojnega senijorja (§. 79.). To naj senijor dá na znanje pristojnemu političnemu oblastvu in pa po superintendentstvu višemu cerkvenemu svétu.

Ustanovitev in vodstvo brane službe božje se vravnava s posebnimi določili.

§. 18. Meje šolskih občin, t. j. tistih skupin vernikov, kateri iz svojih novcev vzdržujejo lastno evangeljsko šolo, ni treba da bi se zlagale z mejami cerkvenih občin; samostojno šolsko občino napravlja lahko samó en del cerkvene občine; tudi več cerkvenih občin ali njih delov smé biti združenih v eno samo šolsko občino.

Nove šolske občine se ustanavljajo, ako se dokažejo za vzdrževanje šole potrebna sredstva, po načinu, kakor je v §. 15. predpisan za cerkvene občine.

Da se ustanovi in odpre kaka šola, za tó so merodajni predpisi državnega šolskega zakonodajstva.

Taiste pravice in dolžnosti, katere gledé na šolo cerkvena uprava sploh priznava občini, veljajo tam, kjer je šolska občina različna od cerkvene občine, tudi za šolsko občino. Taista se mora zatorej, izvolivši načelništvo, uztrezajoče prezbiterstvu, (šolsko načelništvo, šolsko prezbiterstvo), in, ako šteje občina nad 500 duš, tudi občinski zastop, vravnati na enaki način, kakor je to predpisano za cerkveno občino.

Ako eno šolo v zmislu §. 7., odst. 2. ustanovi in vzdržuje več občin kakor ena, smejo zastop cerkvenih občin ukreniti z ustavom, katerega naj potrdí viši cerkveni svét, posebna določila za vodstvo in upravo skupnih šolskih stvari.

§. 19. S pritrditvo prezbiterstev in pristojnega senijorja se smejo vérniki združiti za ustanovitev in vzdrževanje konfesionalnega grobišča (§. 79.). Za upravo svojih stvari naj si izvolijo odbor, čegar sestavo je treba naznaniti prezbiterstvu in senijorju.

§. 20. Občine, ki sestojé ali so napravljene iz vérnikov obéh izpovedeb, podrejene so cerkveni vladi tiste izpovedbe, kateri so bile po višem cerkvenem svétu podrejene ob času svoje ustanovitve z ozirom na izpovedbo večine občinskih udov. V takih občinah je povesod napraviti ustav (§. 25.), kateremu daje potrdilo viši cerkveni svét avgzburške in

helvetske izpovedbe. V tem ustavu je določiti označilo, katero naj ima občina, in pa tudi, katere izpovedbe mora biti župnik ali župniki, oziroma vikarji; nadalje je vanj vzprejeti določila o oskrbovanji izpovedbenih koristi z ozirom na nego cerkvenega življenja in na vérsko vzgojo mladine.

Duhovni in posvetni udje prezbiterstva, ki ne pripadajo izpovedbi cerkvene vlade, kateri je občina podrejena, morejo biti udje senijoratnih in superintendentenčnih zborov, ne pa udje dotičnih odborov ali generalne sinode.

Da se izogne vsakemu nasilstvu v stvareh vesti, dolžan je župnik, občinskim udom tiste izpovedbe, kateri ne pripada on sam, na njih zahtevo dovoliti, da dadó služabna opravila vršiti po duhovniku svoje izpovedbe, in v takih slučajih ne more delegacije odreči.

V takih že obstoječih občinah, katere nimajo takega ustava, naj cerkveni nadzorni organi poskrbé za to, da se napravi.

Ako se je v taki občini izpovedbena večina v teku desetih let bistveno izpremenila, smé viši cerkveni svét avgzburške in helvetske izpovedbe tedaj, kadar se župnikovo mesto izprazni, na prošnjo dotične občine in doprašavši dotična superintendentenčna odbora to občino podrediti cerkveni vladi druge izpovedbe.

§. 21. Vsak evangeljski vérník pripada župni občini svoje izpovedbe ali kaki občini v zmislu §. 20., v katere okoliši je njega vedno bivališče, ter ima v nji pravice in dolžnosti, ki so s to pristojnostjo združene.

Ako bi nastala kaka dvojba o pristojnosti v ta okoliš, razloča o tem najbliže nadrejeni organ cerkvene vlade.

§. 22. Vsaka cerkvena občina dodeljuje vsem svojim pristojnikom delež na cerkvenih sredstvih milosti, pravico do službe župnikove, vdeležbo pri zavodih in pravicah občine.

Ona zahteva od vseh svojih občanov brez razlike stanú in spola, da pošteno, kristjansko živé (1. Petr. 1, 15; 2, 12; 3, 15, 16; Žid. 13, 18; Kol. 1, 10), zlasti pa da se vdeležujejo javne službe božje (Luk. 11, 28; Žid. 10, 25) in praznovanja svete večerje (Luk. 22, 19; 1. Kor. 11, 23—26); da so v miru med sabo (Mark. 9, 50) in v miru



z drugóvéri (Rim. 12, 18; Žid. 12, 14, 15); da so pokorni zakonom države (Rim. 13, 1—7) in zvesti cesarju (Mat. 22, 21; Luk. 20., 25); da se podvržejo določilom cerkvenega redú (Kol. 2, 6, 7; 1. Kor. 14, 33, 40); da spoštujejo duhovne in posvetne zastopnike občine in njih sklepe (1. Tim. 5, 17; 1. Tes. 5, 12, 13; Žid. 13, 17) in da vzprejmljejo naložene jim občinske urade (1. Kor. 12, 4—31; 1. Petr. 4, 10).

Ona ima pravico (Gal. 6, 10) zahtevati, da naj plačujejo prispévke za vzdržavo svoje cerkve, svojih šolskih in dobrodelnih zavodov, in če je treba, zahtevati brambo in pomoč od posvetnih oblastev, da se poberó prispévki, po političnem deželnem oblastvu dovoljeni.

§. 23. Občinski udje, kateri imajo glasovalno pravico, so tisti moški občani (§. 21.), ki ustrežajo cerkvenim zahtevkom (§. 22., 2.), ki so 24. leto svojega življenja že dokončali in kateri so tam, kjer so prispevki za vzdrževanje potrebni in v navadi, redno jih plačali vsaj za poslednji dvé pretekli leti. Občinam, katere ne pobirajo doklad po znesku davkov ali na podstavi cenitve cerkvenega oblastva, daje se na izbero, da z lokalnim ustavom (§. 25.) ustanové v številkah višino zneska, od katerega je zavisna glasovalna pravica.

Župniki, vikarji (župniški pomočniki) in stalno namesčeni šolski voditelji in učitelji evangeljskih šol imajo glasovalno pravico že vsled svoje službe.

§. 24. 1. V občinski zastop sméjo biti voljeni vsi udje, ki imajo glasovalno pravico (§. 23.).

2. V prezbiterstvo sméjo biti voljeni vsi udje, ki imajo glasovalno pravico, ako so dokončali 30. leto svojega življenja. Vendar ne sméjo biti udje prezbiterstva oče in sin, bratje, tast in zet, potém osebe, ki so med seboj v služabnem razmerji. V posebnih slučajih more na prosbo prezbiterstva senjoradni odbor spregledati oviro sorodstva, svaštva, nezadostne starosti ali služabnega razmerja.

3. Vikarji in stalno namesčeni šolski voditelji in učitelji evangeljskih šol sméjo že po svoji službi biti voljeni v občinski zastop in v prezbiterstvo.

4. Občine dolžnost je, v občinski zastop in v prezbiterstvo voliti samó take može, ki so v občini na dobrem glasu po svojem poštenem življenji in po spričevanji cerkvenega mišljenja.

§. 25. Vsaki občini je dano na voljo, z ozirom na svoje lokalne razmere in dosedanje navade omisliti si lokalni ustav, kateri ne smé nasprotovati določilom cerkvene ustave.

Taki po prezbiterstvu s pritrditvo občinskega zastopa omišljeni ustavi potrebujejo, preden se uvedó, potrdila višega cerkvenega svéta, katero naj se zaprosi po posredovanji senjoradnega in superintendenčnega odbora.

V župnih občinah z eno ali več podružnicami (§. 16.) mora se lokalni ustav omisliti. Načelo bodi, da je treba tam, kjer se poleg zastopstev matere-občine in podružnih občin postavljajo posebna zastopstva župne občine, sestavljati ta zastopstva po delegaciji iz dotičnih zastopstev matere občine in podružnih občin (§. 71.), da se pa tudi more zastopstvom matere-občine izročiti uprava skupnih poslov župne občine.

Dokler se ustav ne omisli, morajo obstoječa zastopstva matere-občine oskrbovati skupne posle župne občine, oziroma zastopstva župne občine morajo, dokler se ne postavi posebni zastop matere občine, oskrbovati posle poslednje.

§. 26. Zakoniti organi, po katerih izvršuje župna občina svoje dolžnosti in pravice, so ti le: župni urad, prezbiterstvo, občinski zastop, oziroma občinski zbor.

## II. Župni urad.

### A. Dolžnosti in pravice župnika.

§. 27. Za negovanje evangeljsko-kristjanskega življenja obstoji v cerkvi v prvi vrsti evangeljski župni urad. Po občini poklicani izvrševalec njegov je župnik, čegar pomočnik se zove župni vikar (pomožni predigar). Vsi duhovni uradni izvrševalci (vikarji, župniki, senjorji in superintendentje) so si vsled svoje ordinacije kot duhovniki enaki ter izvršujejo svoje posebne oblasti v imenu in po zaukazu cerkve, vsak v svojem posebnem zakonitem področji.

§. 28. 1. Cerkev zahteva od duhovnika, da naj nauk svetega pisma oznanuje v soglasji s cerkveno izpovedbo, da naj se odlikuje z vzornim kristjanskim življenjem, sè zvestobo do Boga in cesarja in pokorščino do oblastva občine, katera mu je izročena, in da naj v vsem tem vtrjuje svoje župljane z besedo in



dejanjem, ter hrani resnobo in dostojnost svoje službe.

2. Ona mu nalaga dolžnost, vestno porabljati vsa sredstva in prilike, ki se mu ponujajo, da se znanstveno in praktično bolj omika, nasproti pa vzdrževati se, vseh postranskih opravil, ako so proti dostojnosti urada ali ako provzročujejo zamude in motež v uradu.

3. Vsak, komur se izroči kak urad dušnega pastirstva, mora se preden se v uradu potrdi, zavzeti, z lastnoročnim podpisom reverza, ki ga je predložiti višemu cerkvenemu svétu, da bo svojo službo opravljal zvesto.

§. 29. Župnik je duhovni predstojnik občine in v zmyslu državljanskega zakona pristojni dušni pastir vseh pristojnikov njegovega okoliša. Kot tak mora najprej (§. 51) paziti na cerkveni red, na mir v občini in pa na njene pravice, in sosebno mu pristoji:

1. uprava službe božje po obstoječem cerkvenem redu, sosebno prediga božje besede in delitev svetih zakramentov, opravljanje vseh ostalih uradnih poslov, nauk konfirmandov (katehumenov), nadalje cerkveni poduk otrok (mladostna služba božja, kristjanski nauk) in, kjer zanj ni drugače poskrbljeno, po mogočnosti tudi veronauk v šoli, dušno pastirstvo, vzdrževanje cerkvenega strahu, vdeležba pri oskrbi ubožcev;

2. kot neposrednemu cerkvenemu predstojniku učiteljev sè sodelovanjem prezbiterstva nadzor o šolah svoje občine, sosebno pak o veronauku v šolah, ako tega ne uči on sam;

3. vodstvo cerkvenih knjig. Te cerkvene knjige: namreč krstne, poročne in smrtne vpisnike (matice, staležne knjige), in pa konfirmacijske in prestopniške knjige pišejo župniki samostojno po dotičnih zakonitih določilih; izpiski iz matic, katere izdajejo župniki v zakoniti obliki, veljajo za javne listine.

Župniki naj skrbé za varno shrambo in dober red župnega arhiva. Taistega je novemu župniku izročiti z natančnim inventarjem. Ako kak župnik umrè, naj kurator v navzočnosti enega prezbiterja sestavi tak inventar ter oskrbi začasno shrambo arhiva.

O pravicah in dolžnostih župnika kot stalnega uda prezbiterstva veljajo v §. 49. in nasll. obsežena določila.

Gledé vsega njegovega uradnega delovanja nadzorujejo župnika senjor in viša cerkvena oblastva.

§. 30. Kjer je pri kaki občini nastavljenih več župnikov, naj se stalno vodstvo župnega urada in s tém tudi njega zastop na zunaj vselej izroči enemu izmed njih, brez škode za sodružno posvetovanje v vseh važnejših prašanjih. Opravila se med nje, ako to ni določeno že po cerkveni ustavi ali pa z lokalnim ustavom (statutom), razdelé po stari navadi, vzajemnem porazumu in v porazumu s prezbiterstvom ali, ako treba, po posebnih zaukazih predstojnega cerkvenega oblastva.

§. 31. Vsak župnik se gledé posameznih služabnih opravil lahko dá nadomestovati po osebah, ki so zakonito sposobne, vršiti jih, vendar je on odgovoren za redovito izvršitev teh opravil.

§. 32. Župnik mora, naznanivši to poprej prezbiterstvu, o času dopusta (§§. 84., 1.; 101., 1.; 119., 2.) skrbeti za svoje zastopanje. Kadar oboli ali umrje, in pa kadar je iz uradnega povoda dalje časa nena-  
vzočen, skrbi za to prezbiterstvo v porazumu sè senjorjem. Za začasno zastopanje kakega župniškega mesta pristoji v vseh slučajih od časa, ko se je nehala pravica poslednjega župnika, njegove vdove ali otrok (§. 39.) do župne plače, sè strani občine administratorju remuneracija dveh petin vseh dohodkov župniškega mesta, ne gledé na štolne pristojbine, do katerih ima v tem slučaju popolno pravico. Vožnje, ki so morda vsled administracije potrebne, mora v vseh slučajih povrniti občina, oziroma stranka.

§. 33. Poleg izpolnovanja župno-uradnih dolžnosti v svoji občini je tudi dolžnost župnika, po zaukazu senjorjevem zastopati druge župnike v njih duhovnih uradnih poslih. Župnika svoje občine, ki mora vsled tega, da je vzprejel viši cerkveni urad zunaj svoje občine, dolžan je zastopati samó tedaj, kadar se tá ne more dati drugači zastopati v svojih župno-uradnih opravkih.

§. 34. Kak občan sme ta ali oni cerkveni uradni posel izjemoma dati opraviti po kakem drugem duhovniku kakor po pristojnem župniku, ako si je prej priskrbel pritrditev poslednjega ter mu plačal pristojbine, kjer jih je po poklični listini plačevati. Ako bi se privolitev odbila, razloča o tem dokončno senjor, kateri smé, ako treba, privolilo izdati sam. Poslujoči duhovnik je dolžan, rednemu župniku občine v osmih dneh predložiti potrebne izkaze, da jih vpiše v matice.



Domače pobožnosti, takozvane zasebne službe božje, niso podvržene takim omejitvam, tudi če jih posreduje kak duhovnik, samo da se jim ohrani značaj zasebne pobožnosti.

§. 35. Župniki, ki so postali nesposobni za svojo službo ter ne morejo več izpolnovati dolžnosti svojega urada, sméjo, ako ne gredó v pokoj, porazumno z občinskim zastopom (zborom) in, kjer se je ta stvar prenesla v področje prezbiterstva (§. 67.), v porazumu s tem, dati svoj urad deloma ali popolnoma upravljati po vikarjih (osebnih vikarjih).

Ako župnik sam plačuje vikarja popolnoma, pristoji njegova izvolitev prezbiterstvu v porazumu sè župnikom; ako pa občina prevzame plačilo vikarja popolnoma ali deloma, izvršuje tudi svojo volilno pravico kakor pri župnem uradu sama (§. 41. nasll.).

Različni od teh osebnih vikarjev so:

- a) stalni župni vikarji, katere nastavljajo občine, da ustrezajo potrebi pomnožitve župno-uradnih moči;
- b) superintendenčni vikarji, ki so poklicani, podpirati superintendenta po njegovih ukazilih také v poslih župnega urada, kakor v opravljenih superintendenčne pisarnice;
- c) obhodni (potujoči) predigarji.

Stalne župne vikarje in superintendenčne vikarje voli občina na enak način kakor župnike (§. 41.).

Ako se stalen župni vikar pokliče v pastirstvo kake podružne občine, in ako ta njegovo plačo zalaga sama, pristoji tudi volilna pravica nji sami. Voljen pa smé biti samó tak prosilec, proti kateremu nista župnik ali prezbiterstvo župne občine pred volitvo vložila ugovora.

Za volitev obhodnih predigarjev in pa za njih področje so merodajna določila dotičnih ustavov, ki so podvrženi potrdilu višega cerkvenega sveta.

Vsi vikarji so pod nadzorom župnika (oziroma superintendenta), ki je odgovoren za redovito opravljanje uradnih poslov; v nobenem slučaju ne zadobi vikar pravice do nasledstva v župnem uradu.

Vsi vikarji in obhodni predigarji potrebujejo potrdila višega cerkvenega sveta (§. 45.), za katero naj se prosi také, kakor kadar se župnik pokliče.

§. 36. Vsak župnik, stalni župni vikar in obhodni predigar ima dolžnost, takoj po prvi nastavi pristopiti zalógu za župniške vdove in sirote svoje dijeceze, in pa zalógu za župniške pokojnine té dijeceze ali pa pokojninskemu zavodu deželne cerkve, kadar se bodo ti ustanovili.

#### B. Volitev župnikov.

§. 37. Župniki, stalni župni vikarji in obhodni predigarji se volé na dobo njih življenja.

§. 38. Mesto župnika, vikarja ali obhodnega predigarja se izprazni:

- a) ž njega smrtjo;
- b) s tem, da se službi prostovoljno odpové, a ta odpoved postane pravnomočna še le, ko jo potrdí viši cerkveni svét;
- c) z izstopom iz cerkve;
- d) po pravnomočni disciplinarni razsodbi na odstavu od službe.

V prvih treh slučajih mora prezbiterstvo izpraznitev, oziroma po dušnem pastirji sebi naznanjeno odpoved službe takoj dati na znanje senijorju ter ob enem predlagati nasvete o začasnem zastopu izpraznjenega mesta, katero naj senijor zaukaže.

Ako se mesto izprazni z odpovedjo službe (b), naj senijor po superintendentstvu, ob enem poročajoč o morebiti zaostalih uradnih opravkih odhajajočega župnika, zaprosi pri višem cerkvenem svétu potrdilo odpovedi službe, katero se tedaj, kadar ni nobenih zastankov, ne more odreči.

Služba osebnih vikarjev, in pa superintendenčnih vikarjev neha razen tega, kadar se župni urad ali superintendentstvo vnóvič komu podeli, oziroma kadar se poslednjemu izpremeni uradni sedež. V dobi, ko je župni urad izpraznjen, more osebni vikar oskrbovati vse župno-uradne dolžnosti po ukazilih in z odgovornostjo administratorja, ako občina zalaga njegovo nadaljno plačo, superintendenčni vikar pa mora, nadalje prejemaje svojo opravilno pristojbino iz državne podporne poprečnine, v dobi, ko je superintendentstvo izpraznjeno, superintendentovega namestnika po njegovih ukazilih podpirati tako v póslih njegovega župnega urada, kakor v opravljenih superintendenčne pisarnice.



§. 39. Ako umrli župnik zapusti vdovo ali otroke izpod 18 let, uživajo ti plačo, drugačne dohodke, ki gredó po poklični listini, pristojbine (štolne odredbine) in prirodno stanovišče župnega urada še šest mesecev od dné, katerega je župnik umrl. Občini je dano na voljo, odkupiti jim pravico do stanovišča in štolne odredbine z denarnim zneskom, katerega naj potrdi senijoradni odbor.

Na vpokojene župnike se to določilo zastran milostnega polleta ne uporablja.

§. 40. V župni urad se sméjo voliti, s pogojem npravne vrednosti:

1. vsi izpovedbi udani župniki, vikarji in za samostojno upravo kakega župnega urada zakonito za sposobne spoznani kandidatje bogoslovja;

2. vsi izpovedi udani strokovno-znanstveno omikani doktorji, in pa profesorji in docentje bogoslovja.

V vseh slučajih je treba dokončanega 24. leta življenja. Inozemci morajo poleg tega dokazati svojo sposobnost, da morejo biti kot župniki nastavljeni po cerkvenem pravu svoje domovine, ter morajo pred potrditvo opraviti kolokvij pred superintendenčno komisijo.

V osebne in superintendenčne vikarijate se smejo z istimi uveti voliti kandidatje bogoslovja, ako so dokončali 22. leto svojega življenja.

V semeniščih omikani in taki ne akademični kandidatje, ki so preskušnjo o sposobnosti za misijonsko službo opravili z dobrim uspehom ter so vsled tega v kaki evangeljski deželni cerkvi prejeli ordinacijo za predigarski urad in za misijonsko službo, sméjo se izjemoma voliti za osebne in superintendenčne vikarje ter postaviti za zastopajoče administratorje, ako ni mogla občina, vkljub trojnemu oklicu izpražnjenega mesta, po več kakor dveletni osirotelosti najti nobenega, po ustavi sposobnega duhovnega pastirja, in ako so taisti pred superintendenčno preskuševalno komisijo z dobrim uspehom opravili kolokvij.

§. 41. 1. Volitveno opravilo pripraviti in voditi je dolžnost prezbiterstva.

2. Zatorej mora prezbiterstvo na primeren način skrbeti za to, da se izpražnjeno mesto razglasí; ovedovati mora, kateri možje so sposobni in voljni to mesto prevzeti, ter taistim natančno poročati

o vseh dolžnostih, katere bi morali ná-se vzeti in stroških, s katerimi bi bil poklic zvezan, in pa o odplačljivih, katere jim občina zagotavlja, [kakor tudi o znesku selilnih stroškov, ki bi se utegnil dovoliti. Na to naj prezbiterstvo občinskemu zastopu (oziroma občinskemu zboru) dá odločiti vprašanje, ali naj se prosilci povabijo ali ne, da bodo predigali na poskušnjo, in ako zastop (zbor) temu prašanju pritrdi, naj predlaga prezbiterstvo občinskemu zastopu (oziroma zboru) in ž njim ustanovi prosilce, katere je izbrati, in pa réd, v katerem naj na poskušnjo predigajo.

3. Ko so se predige na poskušnjo opravile, ustanovi naj prezbiterstvo čas volitve, katerega naj kakor gré na znanje dá občini, ter naj izmed sebe izbere volilno komisijo. Kot voditelj volilnega opravila posluje župni administrator; ako taisti spada med prosilce za dotično mesto ali ako je s katerim od njih v sorodu ali svaštvu ali pa drugače zadržan, pokliče naj senijor drugega ne vdeleženega župnika, da bo to volitev vodil.

4. Volilno pravico imajo vsi udje občine, kateri smejo glasovati.

5. Kjer se volilno opravilo dá izvršiti v zboru volilcev, izvrši naj se v pričo volilne komisije v cerkvi po opravljeni službi božji.

6. Kjer to zahtevajo lokalne razmere kake občine, more prezbiterstvo določiti primerno število volišč ter za vsako volišče postaviti posebno komisijo, da vzprejema volilnice.

Volilno opravilo se smé ustanoviti tudi na več dní, in ako treba celó podaljšati čez ustanovljeni rok.

7. Volitev je tajna ter se vrši s pisanimi volilnicami; vsak volilec mora svojo volilnico osebno oddati.

8. Da bo volilno opravilo veljavno, treba je (§. 9.), da se je opomin k volitvi za vse, ki sméjo voliti, izdal v redu in da se večina njih volitve vdeleži.

Ako bi se volitve ne vdeležila večina njih, ki imajo pravico voliti, razpisati, oziroma oznaniti je novo volitev na enak način; v tem slučaji zadostuje, ako se v občinah, kjer je 1000 ali menj volilnih vpravičencev, volitve vdeleži ena tretjina, v občinah z več kakor 1000 volilnimi vpravičenci pa ena četrtina vseh. Ta okolnost se mora v dotičnem razpisu (oznanilu) volitve izrečno poudarjati.



9. Voljen je pod témi uveti tisti duhovnik, na katerega pride absolutna večina oddanih veljavnih glasov (§. 8.).

§. 42. Izvolitev naj prezbiterstvo naznani občini v cerkvi po opravljeni službi božji, izvoljencu pa z dopislatvo pokličnice (vokacijske listine), in ko dobi njegovo pismeno izrecilo, da volitev vzprejme, naj prosí po posredovanji senijorja za potrditev, priloživši prošnji volilni zapisnik, volilni imenik in izkaz o volilcih, ki so se volitve vdeležili.

§. 43. Prezbiterstvo naj skrbi za tó, da mesto do konca volilnega opravila ne bo praviloma izpraznjeno dlje časa, kakor pol leta, in vestno naj pazi na to, \*da se v občini ne pripeté kake nerednosti, sosebne ne kaka podmita (podkup) ali kake volitvene spletke. Ako bi se to dogodilo, priznani naj prezbiterstvo to senijorju, da se zaukaže preiskava.

§. 44. Za podmito je šteti vsako dejanje, s katerim se kakemu volilcu ali dotični občini dodeli ali obljubi kaka materijalna korist za to, da volilec dá svoj glas nekemu določenemu, poznatno oznamenovanemu kandidatu.

Za volitveno spletko velja vsako dejanje, s katerim se kak volilec z ozirom na gotovo bližnjo volitev ukani o osebi volitnega prosilca ali o njegovih ali pa njegove družine lastnostih takó, kakor je za volitev važno, ali s katerim se volilcu ali dotični občini žuga kaka škoda.

Prosilci, kateri so se krivi storili podmit ali volitvenih spletek, izgubé za ta slučaj in pa vsaj za nadaljna tri leta volitnost sploh ter se na dotično župniško mesto ne morejo izvoliti nikedar. Ako je krivi prosilec kak že nastavljen dušni pastir, pričeti je proti njemu poleg tega še disciplinarno preiskavo.

Volilci, ki se vdeležé takih spletek ali podmit, izgubé za ta slučaj in vsaj za tri nadaljna leta aktivno in pasivno volilno pravico.

§. 45. Župnike, vikarje in obhodne predigarje potrjuje viši cerkveni svét v porazumu s političnim oblastvom.

Viši cerkveni svét mora preskusiti, ali ustreza oseba izvoljenca in postopek pri volitvi zahtevkom

(Slovenisch.)

cerkvene ustave, in po tém naj svoje potrdilo dodeli ali je odreče, povedavši razloge.

V političnem oziru se mora viši cerkveni svét, ako je izvoljenec tozемеc, porazumeti s političnim deželnim oblastvom. Ako to v tridesetih dnéh potém, ko je prejelo določilo o izvolitvi, ne ugovarja proti nji, šteti jo je, da je v političnem oziru brez zadržka. Zastran inozemcev je treba za potrdilo izvolitve prositi pristojno ministerstvo. Preden nastopijo urad, morajo si inozemci pridobiti avstrijsko državljanstvo.

§. 46. Pokličnica mora natančno navesti ne sanó vse posebne (t. j. v §. 29. ne oznamenjene) dolžnosti, ampak tudi trdno plačo in vse morebitne drugačne dohodke in prejemke župnikove. S tém zadobi župnik počenši od dné, katerega je bil uveden, brezpogojno pravico do vseh dohodkov.

Da bo pokličnica veljavna, treba je, da v nji določeni dohodki ne bodo nižje odmerjeni, kakor so bili odmerjeni v poslednji pokličnici iste občine.

§. 47. Kedor je prosil za kako župno mesto, mora izvolitev, ako ta zadene njega, vzprejeti ter službo opravljati vsaj tri leta. Ako poklic odbije ali ako zapusti občino pred tremi leti, poplačati mora volitvene stroške, kakor jih določi senijoradni odbor.

§. 48. Slovesna uvedba (instalacija) izvoljenca pristoji senijorju, ter se mora opraviti čem prej mogoče.

### III. Prezbiterstvo, občinski zastop in občinski zbor.

#### A. Dolžnosti in pravice prezbiterstva.

§. 49. V vsaki cerkveni občini je izvoliti prezbiterstvo (starejšinstvo).

Prezbiterstvo sestoji iz župnika ali župnikov občine, iz morebiti nastavljenega stalnega župnega vikarja (§. 35.) in iz nekega števila udov (prezbiterjev, cerkvenih starejšin), katere izvoli občina (§. 24., 2., 3.).

Kadar je župni urad izpraznjen, tedaj je administrator ud prezbiterstva.



Stalni župni vikarji podružnih občin sedé in glasujejo v njih prezbiterstvu.

Kadar se v cerkvenem (šolskem) prezbiterstvu ali v šolskem odboru (šolskem načelništvu), kjer se je tak ustanovil, obravnavajo šolske stvari, tedaj sme voditelj šole pri sklepanji glasovati. Ako je v kaki občini več učiteljem izročeno vodstvo šol, določuje prezbiterstvo (šolsko načelništvo), kateri med njimi smé pri sklepanji glasovati; ostali imajo samo posvetovalen glas.

§. 50. Število izvoljenih prezbiterjev (starejšin) se ravná po velikosti občine, vendar jih mora biti vsaj šest in smé jih biti največ dva in trideset. V teh mejah ustanavlja vsaka posamezna občina po svojem občinskem zastopu (oziroma občinskem zboru) število svojih prezbiterjev ter mora svojemu sklepu pridobiti potrdilo senijoratnega odbora.

Kot pravilo za število udov prezbiterstva, katere je voliti, veljáj to, da se more voliti v občinah do 500 duš šest, v občinah nad 500 do 1000 duš šest do deset, v občinah nad 1000 do 2500 duš deset do osemnajst, v občinah nad 2500 do 5000 duš osemnajst do štiri in dvajset in v občinah nad 5000 duš štiri in dvajset do dva in trideset prezbiterjev.

§. 51. Prezbiterstvo je občinsko načelništvo, katero mora občino zastopati na zunaj ter oskrbovati neposredno upravo občinskih poslov, izvzemši tiste, kateri pristojé samostojno župnemu uradu kot takemu (§. 29.).

V njegovo področje spada seosebno:

1. podpirati župni urad v negovanji kristjanskega življenja v občini, k čemer pomaga poleg lastnega vzgleda seosebno tudi osebni upliv in služba prezbiterja;

2. vzdrževati cerkveni red, tudi v cerkvenem poslopiju med službo božjo, pospeševati praznovanje nedelj in strahovati cerkveno. Ne kratéč cerkvenim oblastvom pravice višega nadzorovanja, potrebuje župnik za premembe redú ali časa javne službe božje in v občini veljavnih lokalnih liturgičnih naprav potrdila prezbiterstva. Taisto naj tudi odločuje, ali naj se cerkveno poslopije uporablja tudi za posamezne, ne k službi božji cerkvene občine spadajoče opravke, ki niso niti proti koristi deželne cerkve, niti proti namenilu cerkvenega poslopija;

3. skrbeti za opravo in vzdržavo šole, in sodelovati pri njenem nadzorovanji, seosebno da se ohrani cerkveni vpliv na kristjansko vzgojo mladine;

4. kristjanski skrbeti za ubožce in bolnike, seosebno za vdove in sirote, nadalje za zanemarjene in civilno kaznovane osebe. V ta namen se more, ako treba, sporazumevati s civilnimi ubožniškimi oblastvi in pa s društvi, ki obstojé morda v ta namen. Tudi si more v svojo podporo pri tem poslu privzeti osebe iz občine;

5. pisati občinsko knjigo; sestavljati in nadaljevati volilne imenike in dokončno odločati o ugovorih, ki se proti njim vložé, ter pripravljati volitve; sklicavati in voditi občinski zastop ali občinski zbor in izvrševati njune sklepe kakor tudi izvrševati ukazila predstojnih cerkvenih oblastvi;

6. nastavljati in odpuščati samo začasno uprabljane učitelje (§. 145., 2., poslednji odstavek), in pa nastavljati in odpuščati orgljavce, kantorje, cerkvene služabnike i. t. d.;

7. paziti na vnanje blagostanje občine; upravljati in množiti občinsko imovino in ustanove, in pa redovito polagati račune o obeh; napravljati letni proračun občine; sestavljati in nadaljevati občinski inventar; porazdeljevati ustavoma sklenjene doklade na občinske ude; skrbeti za napravo in vzdržavo cerkvenih, župnih in šolskih poslopij, grobišča, sploh vse nepremične in premične občinske lastnine;

8. skrbeti, da se natačno izplačujejo plače, katere je občina vzela ná-se.

9. Prezbiterstvo mora v prvih mesecih vsakega leta občinskemu zastopu, oziroma občinskemu zboru poročati o vsem, kar se je v preteklem letu v njegovem področji za njo zgodilo važnega in vrednega, da se o njem poročá, in to letno poročilo mora tudi senijorju dati na znanje.

10. Vtemeljene želje in pritožbe zastran službovanja ali življenja duhovnikov naj cerkveni starejšine tém kot svojim sostarejšinam izražajo z bratovsko ljubeznijo in, ako bi to ne imelo vspeha, naj jih naznanijo višim cerkvenim oblastvom.

11. Prezbiterstvo ima pravico, obrazložene nasvete, ki se tičejo evangeljske cerkve njegove izpovedbe, predlagati senijoratnemu oblastvu, da ž njimi nadalje redovito postopa.

12. Prezbiterstvo voli izmed števila svojih udov odposlance v senijoratni zbor in njih namestnike.



§. 52. Prezbiterstvo razdeljuje različna opravila med svoje ude, vendar je občini, oziroma občinskemu zastopu ali občinskemu zboru in višim cerkvenim oblastvom odgovorno kot celota.

Prezbiterstvo izvoli izmed svojih udov posvetnega načelnika (kuratorja) in njegovega namestnika, ter mu določa, v katerih mejah mu prepušča poslovati v svojem imenu, toda ne rušič s tem odgovornosti vsega prezbiterstva.

Prav takó naj si prezbiterstvo izmed števila svojih udov izvoli tajnika in blagajnika, oziroma upravitelja zalógov.

Prezbiterstvo bodi popolnoma odgovorno za vse poslovanje, tudi ako bi posle tajnika ali blagajnika ali upravitelja zalógov izjemoma izročilo občinskemu udu, ki ni ud prezbiterstva.

Izvolitev opravnikov je naznaniti senijorju.

§. 53. Opravniki prezbiterstva so navezani na sklepe poslednjega.

§. 54. Takó blagajnik, kakor vsi udje prezbiterstva naj skrbno pazijo na to, da se občinska imovina in ustanove hranijo in upravljajo čem najbolje, da se osnovna glavnica ohrani nenačeta, da se doneski zalóžne in ustanovne imovine točno pobirajo, da se kake morebitne prirodnine (naturalije) čem najboljšje vnovčujejo, da se glavnice nalagajo samó proti zakonitim varnostim, da se zalóžni papirji vinkulujejo ter vsi nepotrebni stroški zabranijo.

§. 55. Vse osebe, ki so poklicane sodelovati pri upravi občinske imovine, poroštvujejo občini po civilnih zakonih.

§. 56. Služba prezbiterja se kot častna služba opravlja brezodplatno.

§. 57. Da more prezbiterstvo storiti veljaven sklep, morajo se vsi njegovi udje povabiti redovito, in navzoča mora biti več kakor polovica njih števila (§. 9.).

O prezbiterji, kateri bi navzlic opominu trikrat zaporedoma brez vtemeljene opravičbe ne prišel v zbor, smé se sè sklepom prezbiterstva, storjenim s tričetrtinsko večino, izreči, da je izgubil svoj mandat.

§. 58. V prezbiterstvu predseduje praviloma župnik, kjer je več župnikov, oni, ki mu je poverjeno vodstvo župnega urada. V podružnih občinah, kjer so nastavljeni stalni župni vikarji, predsedujejo v nenavzočnosti župnika praviloma tí. Ako se zbora prezbiterstva ne more vdeležiti noben župnik, predseduje kurator. Ako hoče kaka občina kuratorju predsedovanje izročiti stalno, treba je za to poskrbeti po §. 25. (lokalnem ustavu).

Predsednik sklicuje zbor prezbiterstva, vodi obravnave in je odgovoren za izvršitev sklepov.

Ako ena tretjina udov to zahteva, mora predsednik zbor prezbiterstva sklicati.

§. 59. Prezbiterstvo sklepa o predmetih, ki se v posvetovanje predložé, z večino glasov. Prašanja, o katerih je sklepati, izraževati je tako, da je moči ná-nja odgovoriti z da ali ne.

Po imenu se glasuje, ako to predlaga tretjina navzočnih udov.

Tajno naj se glasuje pri volitvah in o prašanjih, ki se tičejo osebne koristi posameznih udov. Poslednji sméjo pri dotičnih obravnava bit navzočni samó na izrečno željo in po sklepu prezbiterstva, glasovati pa ne smejo nikakor.

Predsednik ima glasovalno pravico kakor vsi drugi udje ter odločuje v slučajih, da je enoliko glasov.

Ako kak ud méní, da ne smé glasovati, dá naj razlog na zapisnik.

§. 60. O vsaki seji prezbiterstva je pisati zapisnik, katerega potém, ko se je redovito prebral, v njegovo poverilo podpiše predsednik in tajnik ali kak drug ud.

Zapisnik obsegaj:

1. iména predsednika in navzočnih udov prezbiterstva;
2. predmete, ki se dajejo na znanje ali predlagajo v posvetovanje;
3. prašanja, o katerih se je glasovalo;
4. posledek glasovanja, in sicer, ako se je glasovalo po imenih, z navedbo imen, pri vsakem drugem glasovanji pa z navedbo, koliko glasov je bilo za, koliko proti.



Protesti in posebna mnenja se smejo v zapisnik vzprejeti samo tedaj, kadar se je v seji sami izrazila namera, postaviti jih v zapisnik, kadar je njih vsebina natančno povedana in kadar se predadó v osmih dnéh, ker se sicer ni več nadalje na nje ozirati.

§. 61. Pri cerkvenih vizitacijah naj prezbiterstvo vizitatorju (senijorju ali superintendentu) predloži zapisnike, da se bo temu moči prepričati, ali se pišejo v redu. Na zahtevo se morajo zapisniki v izvorniku ali poverjenem prepisu (§. 62.) dopošiljati tudi višim cerkvenim oblastvom.

§. 62. Posnetki po zapisniku prezbiterstva, podpisani po predsedniku in tajniku ali kakem drugem udu in opremljeni z občinskim pečatom, imajo veljavnost izvornika. V spričevanje pravnih opravil za kako občino je potreba, da jih podpišejo predsednik in dva druga uda prezbiterstva in da se jim pritisne občinski pečat.

Poveritev izdajateljev dotične listine in pristnost njih podpisov potrjuje, ako treba, senijor in pri superintendencijah, ki niso razdeljene v senijorate, superintendent s tem, da pritisne uradni pečat.

§. 63. Kadar bi se kako prezbiterstvo storilo krivo zanemarjanja svojih dolžnosti ali kakega nezakonitega postopanja, tedaj pristoji senijoratnemu odboru dolžnost, odpraviti je. Superintendenčni odbor in v superintendencijah, ne razdeljenih v senijorate, viši cerkveni svèt more, ako bi okolnosti to zahtevale (§. 69.), celó prezbiterstvo razpustiti.

#### B. Dolžnosti in pravice občinskega zastopa in občinskega zbora.

§. 64. Pravica, voliti župnike in v slučajih v §. 35. posebe imenovanih) vikarje, pristoji v vsaki občini skupnosti vseh udov, ki imajo glasovalno pravico.

Drugačne vsi občini pristojee pravice vrši v manjših občinah, katere nimajo več kakor 500 duš, skupnost vseh udov v občinskem zboru, ki imajo glasovalno pravico, v večih občinah pa, ki imajo nad 500 duš, vrši jih občinski zastop, kate-rega voli občinski zbor. Število udov občinskega zastopa znaša v občinah od 500 do 1000 duš 30—40, v občinah nad 1000 do 2500 duš 50—60, v občinah nad 2500 do 5000 duš 70—80, v občinah nad 5000 duš pa 90—100. Veče število udov

sme po nasvetu občinskega zastopa, sklenjenem z dvetretjinsko večino, dovoliti superintendenčni odbor, toda ta pomnožitev ne smé presegati polovice spredaj omenjenih največinskih števil.

§ 65. 1. Občinski zastop, oziroma v manjših občinah občinski zbor, sklicuje se po prezbiterstvu z naznanilom predmetov, ki se bodo obravnavali. Predsednik prezbiterstva je ob enem predsednik občinskega zastopa, oziroma občinskega zbora.

Občinski zastop ali občinski zbor se mora sklicati, ako to zahteva tretjina njegovih udov.

2. Da se bo mogel storiti veljaven sklep, morajo se k vsakemu zboru redovito povabiti vsi udje družbe in navzočnih jih mora biti več kakor polovica (§. 9.).

Takim občinam, v katerih krajevne razmere zeló obtežujejo izpolnjevanje té dolžnosti, smé superintendenčni odbor znižati število za sklepčnost potrebnih udov na eno tretjino vseh udov.

Ako se na prvo vabilo ni sešla za sklepčnost potrebna večina, razpisati je na enak način in s tistim dnevnim redom drugi zbor, v katerem so tisti, ki pridejo, sklepčni ne gledé na svoje število. To poslednjo okolnost pa je v razpisu dotičnega zbora izrečno omeniti.

3. Kar se tiče poslovanja v občinskem zastopu in v občinskem zboru, veljavni so tudi za tá dva predpisi, dani za prezbiterstvo (§§. 58., 59., 60.).

§. 66. V področje občinskega zastopa spada:

1. voliti ude prezbiterstva;

2. voliti stalno nameščene učitelje; kjer obstoji za šolske stvari poseben, iz duhovnih in posvetnih udov sestavljen odbor (šolsko načelništvo); more se volitev učiteljev in določitev, koliko naj prejemajo plače, izročiti temu;

3. določevati plače župnikom, vikarjem (§. 35.) in učiteljem ter dovoljevati jim osebne priklade in začasne draginjske doklade. Kjer spadajo naturalna stanovanja, poraba zemljišč, pristojbin in naturalnih dajatev v dohodke, ki jim gredo po pokličnici, naj se taki prejemki še v bodoče obdržé, in pri novih nastavah ne morejo se niti ti, niti pokličnici ustrezajoče plače v gotovini zmanjšati;



4. sklepati o: uvedbi, oziroma premembi občasno se ponavljajočih stroškov, o pridobitvi, prodaji in stvarni obremenitvi zemljiške lastnine, o njih dajanji in jemanji v zakup na več kakor tri leta, o vzprejemanji zajmov (posojil), kolikor ti niso samo v začasno pripomoč ter se povračajo iz tekočih dohodkov upravnega leta;

o novih stavbah in večih popravah, ne vzetih v letni proračun;

o dobavi novcev in dajatev, potrebnih za potreščine cerkve, kolikor se taisti ne zalagajo iz občinske imovine in iz ustanov;

o ustanavljanji doklad, ki jih je v ta namen porazdeliti na občino, in o določevanju ključa za porazdelbo;

o ustanavljanji letnega proračuna;

o preskuševanju letnih občinskih in ustanovnih računov;

o načinu, kakó nalagati glavnice.

Letni proračun, izkaz doklad, porazdeljenih na posamezne občinske ude mora se, potem ko je ustanovljen, računi pa potem, ko so preskušeni, vsaj štirinajst dni v primernem prostoru javno razpostaviti, da morejo občinski udje, ki imajo glasovalno pravico, pogledati vanje ter morda proti njim vložiti ugovor.

Premembe nepremične občinske imovine v premično in nasprotno, nadalje sploh prodaje nepremične in premične občinske lastnine, kolikor ima umetalniško, zgodovinsko ali znanstveno vrednost, in pa nove naprave cerkvenih poslopij, naposled zajmi, ki presegajo polovico rednih letnih dohodkov občine, potrebujejo dovolila višega cerkvenega sveta;

5. postavljati občinske ustave.

V teh razpredelih oznamenjeni predmeti spadajo v manjših občinah v področje skupnosti vseh udov z glasovalno pravico (občinskega zbora).

§. 67. Občinski zbor (v manjših občinah) in občinski zastop (v večih občinah) smé sè sklepom, storjenim z dvetretjinsko večino, prenesti posamezne, v svoje področje spadajoče, menj važne oblasti na prezbiterstvo. Za to je vselej potrebno, omisliti si lokalni ustav (§. 25.).

§. 68. V župnih občinah s podružnicami mora mati-občina, ako šteje več kakor 500 duš, za svoje

stvari izvoliti samostojen občinski zastop (§. 16., drugi odstavek).

§. 69. Ako svoje dolžnosti hudo in trajno prestopa, smé superintendenčni odbor in v superintendcijah, ki niso razdeljene v senijorate, viši cerkveni svet prezbiterstvo ali občinski zastop celó razpustiti in zaukazati, da naj se takoj napravi nova volitev.

To novo volitev vodi volilna komisija, sestojéča iz senijorja in dvéh móž, ki jih senijoratni odbor za tó izbere izmed cerkvene občine.

Tej volilni komisiji pristojé v tistem obsegu, kakor sicer prezbiterstvu, priprave za volitev (vštevši sestavo volilnega imenika) in reševanje zadržkov.

Ako bi se volitev ne mogla izvršiti ali ako bi v enem letu bilo treba novega razpusta, vpravičen je viši cerkveni zbor, postaviti za oskrbovanje tekočih opravil razpuščenih zastopstev upravni odbor, čegar uradovanje traja dotlé, dokler bodo organi cerkvene vlade za to občino zopet postavljeni z novo volitvo, katera naj se opravi po §§. 70. do 77. najkasneje v treh letih.

### C. Volitev prezbiterstva in občinskega zastopa.

§. 70. Občinski zastop (§. 64) se izvoli po skupnosti vseh občinskih udov z glasovalno pravico (občinskega zbora).

Prezbiterstvo se izvoli v manjših občinah po skupnosti vseh občinskih udov z glasovalno pravico (občinskega zbora), v večih pa po občinskem zastopu, vselej izmed števila udov dotičnega zastopstva. Tisti, ki se izvolijo v prezbiterstvo, ostanejo udje občinskega zastopa.

§. 71. V župnih občinah z eno ali več podružnicami se zastopstva župne občine (zastop župne občine, župno prezbiterstvo), katera oskrbujejo upravo skupnih stvari vse župne občine (§. 25), sestavljajo po poslancih iz dotičnih zastopstev matere-občine in podružnih občin, pazéč na nastopno številno razmerje.

Število udov tega občinskega zastopa, kakor tudi tega prezbiterstva ustreza razmerju udov z glasovalno pravico v materi-občini k udom z glasovalno pravico v podružnih občinah.



Število, koliko prezbiterev in udov občinskega zastopa župne občine naj pripada na mater-občino, koliko pa na posamezne podružne občine, ustanavlja pred prvo volitvo v občini senijoratni odbor.

Premeniti je smé občinski zastop župne občine s pritrditvo superintendenčnega odbora.

§. 72. Pri volitvah občinskih zastopov in prezbiterev se glasuje tajno, in tisti, ki imajo pravico glasovati, morajo svojo glasovnico oddati osebno.

§. 73. Da bo volilno opravilo veljavno, treba je v vseh slučajih, da so se vsi, ki imajo pravico voliti, redovito povabili (§. 9.), in da je pri volitvi občinskega zastopa in pa prezbiterev svoje glasove oddalo več kakor polovica vseh, ki imajo pravico voliti.

Izvoljeni so med zakonito volitnimi (§. 24.) udi občine tisti, kateri so dobili relativno večino oddanih veljavnih glasov.

Kadar bi k redovito sklicanemu volitnemu zboru ne došlo za izvršitev volitve potrebno število volilcev, razpisati je novo volitev na enak način, pri kateri sme absolutna večina navzočnih izvršiti veljavno volitev. To okolnost je treba v dotičnem razpisu volitve izrečno omeniti.

§. 74. Kjer se v kaki občini vsled krajevnih razmer vzvidi potrebno, sme prezbiterstvo za opravilo téh volitev postaviti posamezne komisije (§. 41., e.).

§. 75. Voditi volitev in o veljavnosti njeni v prvi vrsti razsojati, pristoji prezbiterstvu.

§. 76. Občinski zastopniki in udje prezbiterstva se volé na šest let ter smejo po preteku svoje opravilne dobe vnovič biti voljeni.

Obé zastopstvi se po vsakem tretjem letu v polovici obnové. Izločitev se po prvih treh letih opravi sè žrebom, potem pa izstopajo vselej tisti udje, katerim je dotekla šestletna opravilna doba. Občinskim zastopnikom, ki izstopijo v triletni volitveni dobi, voliti je pri vsaki volitvi namestnike, katerih število naj določi občinski zastop.

Ako se v prezbiterstvu kako mesto izprazni, opraviti je novo volitev v bližnjem zboru volilstva, in novi izvoljenec zavzema to mesto na čas, kar ga še ostane od opravilne dobe tistega, ki je izstopil.

§. 77. Imena novo izvoljenih občinskih zastopnikov in prezbiterev oznani župnik občini na konci nedeljske službe božje.

Novo izvoljeni prezbiteri (starejšine) morajo to nedeljo po dokončani službi božji pred župnikom opraviti agendno ali pa to-le obljubo:

„Pred Bogom obljubujem, varovati v svojem delovanji kot prezbiter notranjo in vnanjo blaginjo té občine po najboljši vednosti in vesti ter paziti na to, da bo cerkev vselej rastle v njem, kateri je glava, v Kristusu“.

§. 78. Ako bi občinski zastopnik ali prezbiter izgubil lastnosti, ki so potrebne za njegovo volitnost (§. 24.), neba biti ud teh združeb.

§. 79. Tisti občinski udje, ki vzdržujejo predigarsko postajo (§. 17.) ali konfesijsko grobiščce (§. 19.), izvolijo za upravo svojih posebnih poslov odbor. Kar se tiče njegove volitve, sklicavanja zborov itd., na to se zmislooma uporabljajo določila spredaj stoječih paragrafov.

Dokler se ti udje niso morda spojili v podružno občino, treba je v pridobitev pravic za svoje zavode in za prevzetje dolžnosti nasproti tretjim osebam pritrditve prezbiterstva njih pristojne občine.

Ako župna občina zalaga stroške za napravo in vzdržavanje predigarske postaje, zavisna je volitev odbora od pritrditve župnega prezbiterstva.

## Drugo poglavje.

### Senijoratna občina.

#### I. Splošna določila.

§. 80. Vse tiste občine vkupe, ki so z namenom vodstva, uprave in zastopanja svojih skupnih cerkvenih poslov združene pod enim senijorjem kot skupnim načelnikom, delajo senijorat.

Vsaka občina mora pripadati v zvezo kakega senijorata ali pa, kjer ni podrazdelbe senijorata, v zvezo kake superintendencije.

Na novo ustanovljena občina pripada v zvezo tistega senijorata, oziroma tiste superintendencije, v katero spada ona občina, ki so ji pripadali vér-



niki, ki delajo novo občino, ali ki ji je pripadala večina njih.

§. 81. Predružača obstoječih senijorotov s tém, da naj se iz njih izločijo ter jim odkažejo posamezne občine, opravlja se na prošnjo dotičnih občin v porazumu s pristojnim senijoratnim odborom in superintendenčnim odborom po višem cerkvenem svétu, a ob enem se to dá na znanje ministerstvu in dotičnim deželnim oblastvom.

Ako se vsled razdelitve v okoliše pokažejo kake nepriličnosti, more viši cerkveni svét tudi po nasvetu pristojnega senijoratnega odbora in s pritrditvo superintendenčnega odbora zaukazati, da naj se posamezne občine izločijo ali odkažejo, a ob enem naj se to naznani ministerstvu in poročí dotičnim deželnim oblastvom. Na enak način se more izpremeniti tudi uradno nazivalo kakega senijorata.

Obstoječi senijorati se odpravljajo in novi se napravljajo s pritrditvo pristojnega ministerstva po višem cerkvenem svétu v porazumu z dotičnimi senijoratnimi odbori po nasvetu pristojnega superintendenčnega zbora.

§. 82. Zakoniti organi, po katerih vrši senijoratna občina svoje dolžnosti in pravice, so ti-le: senijor, senijoratni odbor, senijoratni zbor.

## II. Senijor.

§. 83. Senijor je duhovni načelnik senijorata. Izvoli se izmed župnikov dotičnega senijorata. Za čas njegove opravilne dobe je njegov župni sedež uradni sedež senijorata.

§. 84. Senijorju je poverjeno nadzorovanje cerkvenega redú v senijoratu; on je dolžan, zastopati in upravljati ga v vseh slučajih, ki niso izrečno pridržani senijoratnemu odboru (§. 88.). V njegovo področje spada zatorej poleg pravic in dolžnosti, navedenih v §§. 17., 19., 34., 38., 41., 3., 43., 62., 2. in 69., sosebo to-le:

1. Kot duhovni načelnik senijorata je dolžan: uvajati župnike; podpirati delovanje župnega urada v vzdrževanju cerkvenega redú in v negovanji kristjanskega življenja ter skrbeti za to, da se javna služba božja v občinah njegovega okraja opravlja povsod po redu cerkve v spodbudo vérníkov; nadzo-

rovati uradovanje in življenje župnikov, vikarjev in kandidatov, skrbeti za njih nadaljno znanstveno in praktično omiko, kjer je to mogoče (med drugim s pastirskimi konferencijami in z ustanovitvo bogoslovnih knjižnic), ter bratovski poravnavati spore med duhovniki, učitelji, prezbiterji in drugimi občinarji; dajati duhovnikom, da smejo svoj uradni sedež zapustiti, dopust na več kakor tri do štirinajstih dni, ob enem to na znanje davši superintendentom, in skrbeti za to, kakó naj se med tem časom opravlja župni urad, kadar so duhovniki na dopustu ali bolni ali kadar je župnikovo mesto izpražnjeno.

2. Kot nadzornik evangeljskih šol v senijoratu mora senijor podpirati in nadzirati župne urade v njih nadzorovanji šol in v njih delovanji za nauk in vzgojo mladine, kakor tudi v nadzorovanji uradovanja in življenja učiteljev; tudi naj se tradi za ustanovitev novih šol, za nadaljno omiko učiteljev, za vršitev učiteljskih konferencij, za zboljšanje staleža učiteljem in pa za podpiranje njihovih vdov in sirot. Njemu gre neposredni cerkveni nadzor o evangeljskem veronauku na srednjih šolah in učiteljskih izobraževališčih.

3. Kot duhovni zastopnik svojega okraja mora senijor varovati pravice in mir cerkve sploh, kakor tudi občin svojega okraja in njenih posameznih udov.

4. V vsaki občini svojega okoliša naj senijor, čredč se sè superintendentom, praviloma vsaka tri leta obišče cerkev in šolo. Pri tém naj se dá natančno podučiti o uradovanji in življenji duhovnikov in učiteljev, o stanji cerkvenega življenja in šole, o izpolnjevanji cerkvene ustave in posebnih ukazil, nadalje o stanji župnega in občinskega arhiva in takisto o gospodarstvu v občinsko imovino, v ta namèn pogledujoč v inventare in izpiske iz zemljiških knjig o nepremični občinski imovini, v cerkvene račune in kake morebiti ločene šolske račune, kakor tudi v račune o obstoječih ustanovah in zalógih, in ogledujoč cerkvena in šolska poslopja in njihov inventarje, ter skonstrujoč vse blagajnice; pri tem naj nadalje posluša želje in pritožbe občine, da jih reši ali pa, če presegajo njegovo pristojnost, predloži na odločilnem mestu.

O vsem ogledu (vsi vizitaciji) mora senijor podati superintendentu natančno poročilo, katero naj ta na vpogled predloži višemu cerkvenemu svétu. Stroške vizitacije morajo zalagati dotične občine. Vizitacijo cerkve in šole v občini senijorjevi opravlja v tistem letu, v katerem senijor vizituje, njegov konsenijor.



5. Senijor je posredujoči organ med posameznimi občinami in višimi stopinjami cerkvene vlade; on mora razpise viših oblastev pri ti priči priobčiti župnikom in občinam, ter je odgovoren za njih izvršitev.

6. Senijor mora skrbeti za varno shrambo in dober red v senijoratnem arhivu. Novemu senijorju ga je izročiti po natančnem inventarji. Ako kak senijor umrje, naj tak inventar napravi konsenijor v pričujočnosti senijoratnega kuratorja in enega uda prezbiterstva ter naj skrbi za začasno shrambo arhiva.

O mestu, katero senijor zavzema v senijoratnem odboru, senijoratnem in superintendentnem zboru in v generalni sinodi, veljajo določila, podana v §§. 88., 89., 90., 3., 4., 92., 93., 96., 108. in 125.

V vsem svojem uradovanju je senijor podrejen superintendentu in po tém višemu cerkvenemu svétu.

§. 85. 1. Voliti v urad senijorja se smé vsak instaliran in uradujoč župnik kake v senijoratu ležeče občine.

2. Voli pa se na dobo šestih let, računeč od dne, katerega je bil potrjen. Dosedanji senijor se smé vnovič voliti.

3. Volitev naj se opravi pravočasno, in sicer skoraj pred iztekom opravilne dobe.

§. 86. Volilni pravico izvršuje senijoratni zbor. Dolžnost poslednjega je, voliti takega župnika, ki je na dobrem glasu po svoji hogoslovski učenosti, po pobožnosti, uradni vestnosti in gorečnosti za cerkev in šolo, kakor tudi po vzornem življenji.

Volitev je tajna ter se vrši z glasovnicami po načinu, kakor je predpisan v §. 8., tako, da napósled odločuje žreb, če bi dve osebi dobili enoliko glasov.

Pri volilnem opravilu predseduje senijoratni kurator, ali če je on zadržan, njegov namestnik. Skrutinij se opravlja v senijoratnem zboru. Volitveni predsednik poroča o posledku volitve po superintendentstvu višemu cerkvenemu svétu ter priloži ob enem zapisnik, sestavljen o celem volilnem opravilu. Viši cerkveni svét smé volitev potrditi ali pa zavrniti, ob enem povedavši razloge. Potrditev

naj viši cerkveni svét s prosbo za izplačevanje opravilne pristojbine za senijorja dá na znanje ministerstvu in poleg tega tudi pristojnim deželnim oblastvom.

§. 87. Ko viši cerkveni svét senijorja potrdi, uvede ga superintendent.

Ako se isti senijor voli vnovič, ne uvaja se zopet.

Ako se kak župnik postavi za senijorja, to v ničemer ne izpreminja njegovega mesta v župnem uradu njegove občine.

### III. Senijoratni odbor.

§. 88. 1. Senijoratni odbor sestoji iz senijorja kot predsednika, konsenijorja in senijoratnega kuratorja.

2. Konsenijor, kateri naj ob enem zastopa senijorja kot takega, ako je ta zadržan, je kak župnik senijorata, katerega naj senijoratni zbor voli za tó na dobo šestih let.

3. Senijoratni kurator je posveten ud senijoratnega zbora, katerega naj tá izvoli za tó na dobo šestih let. Za ta čas je v senijoratnih zborih, ki se bodo vršili, senijoratni kurator posveten poslanec tiste občine, katere prezbiterstvu pripada, in zatorej se dotično prezbiterstvo za ta čas odreče volitvi posvetnega poslanca. To isto velja o namestniku senijoratnega kuratorja.

4. Konsenijorju in senijoratnemu kuratorju naj senijoratni zbor izvoli po enega namestnika iz dotičnega stanú, katera bosta v slučajih, da je kedó zadržan, ali ako se pri disciplinarnih obravnavah ta ali drugi ud izključi, stopila na mesto rednih udov. Namestnika se smeta klicati k sejam senijoratnega odbora; odločilen glas pa imata samo tedaj, kadar zastopata kakegá rednega uda.

5. Konsenijor, senijoratni kurator in njuna namestnika opravljajo svojo službo brezplačno in se sméjo po izteku svoje opravilne dobe voliti vnovič.

§. 89. Senijoratni odbor mora v izrečno sebi odkazanem področji upravljati senijorat; v vseh slučajih, ki se mu predložijo, odločuje tudi tedaj, kadar morajo udje občevati pismeno, z večino glasov, in senijor kot predsednik mora sklepe večine izvrševati. Razen pravic in dolžnosti, posebe navedenih v §§. 24., 25., 39., 47., 50., 71., 81.,



98. in 119., 7., spada v področje senijoratnega odbora sosebno:

1. Gledé na posamezne občine senijorata:

- a) dokončno odločilo pri dvojbah o volitvah prez-biterjev in občinskih zastopnikov;
- b) opomin prezbiterstev, ako se obotavljajo izpolnovati svoje dolžnosti, in odprava neza-konitosti, ki bi jih morda sklenila (§. 63);
- c) obravnava in odločevanje v prvi stopinji pri sporih župnikov, učiteljev, prezbiterstev in ob-činskih zastopov (občinskih zborov) med seboj in s posameznimi občinarji; presojevanje vseh stvari, ki se tičejo cerkvenega strahovanja, in disciplinarna sodna oblast prve stopinje o žup-nikih, vikarjih, kandidatih bogoslovja, učiteljih in prezbiterjih;
- d) obravnava pri ustanavljanji cerkvenih in šolskih občin (§§. 15., 18.), in tako tudi zastran izlo-čitve posameznih krajev ali njih delov iz kake župnije ali pa zastran njih privzetja vánjo (§. 14.);
- e) nadzor o upravi cerkvene, šolske in ustanovne imovine, in pa o računstvu in blagajništvu posameznih občin;
- f) natančno preskuševanje računov, ki jih je vsako léto predlagati o cerkveni, šolski in ustanovni imovini občin, in finančni presodek o novih cerkvenih poslopih, ki se nameravajo sezidati.

Posnetke iz preskušenih in za prave spoznanih računov morajo občine po senijoratu vsako leto predlagati višemu cerkvenemu svétu.

2. Gledé senijoratnega zbora: pripravlanje predlog zanj in izvrševanje njegovih sklepov (§§. 91., 96.).

3. Uprava zalógov, kateri pristojé senijoratu kot takemu.

Senijoratni odbor mora senijoratnemu zboru in pa višim oblastvom na njih zahtevo dovoljevati, da smejo zastran posameznih predmetov, ki se obrav-navajo, pogledati v njegove spise, ter jim o njih poročati.

(Sloveniaeh.)

#### IV. Senijoratni zbor.

##### §. 90. Senijoratni zbor sestoji:

1. iz senijorja in vseh drugih župnikov seni-jorata;

2. iz senijoratnega kuratorja in iz številu žup-nikov vsake občine enakega števila posvetnih po-slancev, katere naj prezbiterstvo vsake občine izvoli izmed svojih udov (§. 88., 3.), in to tudi tedaj, kadar je kako župniško mesto izpražnjeno;

3. tam, kjer se v senijoratu nahaja kaka dotični izpovedbi pripadajoča srednja šola, kako učiteljsko izobraževališče, kaka meščanska ali vsaj četvero-raz-redna ljudska šola, v vsakem slučaju iz enega zastop-nika dotične izpovedbe, katerega voli izmed sebe učiteljski zbor, vendar s to omejitvo, da tedaj, kadar bi v enem in istem kraju bilo več učilišč omenjene vrste, kakor samó eno, vsi njih učiteljski zbori vkupe odpošljejo izmed sebe samó enega zastopnika. V tem slučaju skliče uradujoči župnik po senijorjevem za-ukazu ude dotičnih učiteljskih zborov v volilni zbor. Skrutinij se opravi v zboru in župnik izdá po §. 8. izvoljenemu volilno potrdilo. Ako so v kakem seni-joratu za evangeljske učence nekonfesijskih srednjih šol nastavljeni vsaj trije posebni učitelji veronauka, smejo izmed sebe v senijoratni zbor voliti enega odposlanca s posvetovalnim glasom.

4. Nadalje volijo stalno nameščeni učitelji vseh evangeljskih ljudskih šol izmed sebe v senijoratni zbor enega zastopnika dotične izpovedbe.

Kjer je to mogoče, vrši se volitev v učiteljskem zboru, katerega skliče senijor, sicer pak takó, da senijor vsakemu stalno nastavljenemu učitelju svo-jega senijorata dopošlje imenik vseh učiteljev dotične izpovedbe, kateri smejo voljeni biti, torej takih, ki so stalno nastavljeni, ter ga povabi, da naj v roku, katerega mu ustanovi, pismeno imenuje tiste-ga učitelja v senijoratu, katerega voli za poslanca. Po preteku volilnega roku opravi senijor, privzemši k temu dva učitelja, oziroma enega učitelja in enega prezbiterja, skrutinij ter izdá po §. 8. izvoljenemu volitveno potrdilo.

Pod št. 2., 3. in 4. oznamenjeni poslanci se morajo za vsak zbor voliti posebe; dovoljeno je, da se kedó vnovič izvoli.

§. 91. V področje senijoratnega zbora spada posvetovanje in sklepanje o skupnih stvaréh posa-meznih občin, ki so v njem zastopane. Semkaj gré, razen pravice, omenjene v §. 98., sosebno:



1. posvetovanje o stanji posameznih občin gledé na vse strani cerkvenega življenja, sosebnó gledé na službo božjo, šolski poduk, nrvnost in nego ubožcev, na podstavi poročila, katerega naj senijor predlaga;

2. reševanje predlog, katere mu dohajajo od senijoratnega odbora ali viših cerkvenih organov;

3. posvetovanje, kako odstraniti težave, ki se pokažejo pri izvrševanju naredeb predstojnih cerkvenih oblasti;

4. obravnavauje morebitnih pritožeb proti senijorju in senijoratnemu odboru, takó da se sklepi, ki se o tem storé brez vdeležbe téh, katerih se tičejo, v odloko predložé superintendenčnemu odboru;

5. preskuševanje in potrjevanje računov o zalógih in ustanovah, kateri pristojé senijoratu kot takemu ali katere senijorat upravlja. Ako je takih zalógov in ustanov deležno več senijorotov, pristojé té oblasti samó onemu senijoratnemu zboru, v čegar okoliši ima uprava zalógov in ustanov svoj sedež.

Zbor ustanavlja proračun za potreščine senijorata kot takega, in pa proračun za podporo ubogih občin, vdov in sirot po župnikih in učiteljih in pa župnikov in učiteljev, ki so postali za službo nesposobni; on nabavlja novce v založbo teh stroškov in smé po potrebi z dvetretjinsko večino skleniti davčne doklade za posamezne občine. Za izvršitev tega sklepa je treba potrdila višega cerkvenega sveta in tedaj, kadar se želi doseči izvršilnost doklad, dovolila deželne vlade.

6. Sklepanje o ustanovnih redih za senijorat. Taiste mora potrditi viši cerkveni svet.

7. Senijoratnemu zboru pristoji, obravnavati predmete, ki se tičejo cerkvene ustave, in pa pritožbe o rušenji pravic, zagotovljenih evangeljskim vérnikom; sklepi o tem naj se kot nasveti predlagajo superintendenčnemu zboru in generalni sinodi ali pa kot spomenfla višim cerkvenim oblastvom. Take obravnave se morejo sprožiti na opomin viših organov cerkvene vlade ali pa po nasvetih prezbiterstev ali posameznih udov zbora.

8. Nadalje voli zbor izmed svojih udov senijorja, konsenijorja, senijoratnega kuratorja in njih namestnike, in pa poslance za superintendenčni zbor in njih namestnike vsak krat, kadar jim doteče opravilna doba (§. 86., 88., 2., 3., 4., 108., 3.).

Odbornik posvetnega stanu ohrani mandat, katerega mu izroči senijoratni zbor, dokler se sestavi nasledni zbor, tudi tedaj, če je njegov prezbiterski mandat prenehal ter on ni bil več voljen v prezbiterstvo.

9. Vsak senijoratni zbor naj sklepa o času in kraji bližnjega nastopnega zbora, a pri tém se je ozirati na volitev senijorja (§. 85., 2.) in pa na priprave superintendenčnega zbora in generalne sinode.

§. 92. Vabila k volitvam, ki jih je opraviti za senijoratni zbor, izdaje senijor in on tudi sklicuje zbor (§. 90.), a oboje mora ob enem dati na znanje superintendentu. V vabilu k volitvam mora biti povedan čas, kedaj, in razlog, iz katerega se bo zbor sklical, in pa predmeti, ki so za obravnavo pripravljeni, s pozivom, da naj jih prezbiterstva odobré. Zbor se sklicuje:

1. praviloma enkrat v letu za dobo, določeno v prejšnjem zboru;

2. kadar se voli senijor in pa tedaj, kadar večina prezbiterstev iz lastnega nagiba ali na prашanje senijoratnega odbora predlaga sklic zbora.

§. 93. 1. V senijoratnem zboru predseduje senijor, če je ta zadržan, pa senijoratni kurator in po tém konsenijor.

2. Preden se obravnave pričnó, naj zbor po preskušnji volilnih zapisnikov dokončno odloči, ako bi morda bilo kaj dvoma zastran veljavnosti volitev. Tudi naj sklepa o opravičbah, katere morajo udje, ki ne pridejo v zbor, vsakakor pismeno poslati zboru.

Proti župniku, kateri bi se brez zadostnega izgovora ne bil vdeležil zaporedoma dveh zborov senijorata, sproži naj se disciplinarna razprava.

§. 94. Seje senijoratnih zborov se pričnó in končajo z molitvo.

K sejam senijoratnega zbora smejo kot poslušalci dohajati vse tiste osebe, katerim to dovoli predsednik.

Obravnavajoč pritožbe proti osebam, in pa kadarkoli to sklene zbor po predlogu kakega uda, postane seja tajna.



§. 95. Kar se tiče opravnega postopanja v senijoratnih zborih, za tó veljajo predpisi, podani v §§. 57., 59. in 60. za prezbiterstvo. K temu pridejo še ta-le določila:

1. Predloge senijoratnega odbora, viših cerkvenih oblastev in zastopov in pa posameznih prezbiterstev senijorata morajo se vsakakor vzeti v obravnavo; samostojne predloge posameznih udov mora, da pridejo v obravnavo, podpirati četrtina navzočih udov.

2. Važni predmeti, med katere spadajo vsakakor v §. 91., 3., 4., 5., 6. in 7. omenjeni, morajo se, ako jih ni že senijoratni odbor pripravil, pred obravnavo v zboru izročiti poprej v posvetovanje enemu ali pa celo več odborom, kateri se izvolijo izmed udov.

§. 96. 1. Zapisnike o senijoratnih zborih je predložiti superintendentu na vpogled in potrdilo. Superintendent naj, in sicer, ako se mu potreba zdi, doprašavši superintendenčni odbor, dá svoje potrdilo ali pa naj je, povedavši razloge, odreče tedaj, kadar je zbor prekoračil svoje oblasti.

2. Dobivši potrdilo naj senijor dá zapisnike ali vsaj sklepe zbora na znanje posameznim prezbiterstvom svojega okraja ter naj jih na vpogled predloži višemu cerkvenemu svetu. O njih smé poročati tudi drugim senijorjem.

3. Sklepe zborove je potèm, ko se zapisnik potrdi, izvršiti takoj; kolikor je za to v meritoričnem oziru vsled kakovosti sklepov ali vsled zakonitih naredeb potrebno tudi dovolilo kakega oblastva, izreka se s potrdilom zapisnika samó tó, da ni nobenega zadržka proti temu, da se vloži dotična prošnja ali dotično poročilo.

## Tretje poglavje.

### Superintendenčna občina.

#### I. Splošna določila.

§. 97. 1. Skupnost tistih senijorotov, ki so zastran vodstva, uprave in zastopanja svojih skupnih cerkvenih stvari združeni pod enim superintendentom kot skupnim načelnikom, to je superintendencia ali dijeceza.

2. Vsak senijorat mora biti podrejen kaki superintendenciji; vsaka občina mora posredoma po kakem senijoratu ali pa neposredoma pripadati v kako superintendenčno zvezo (§. 80.).

§. 98. Obstoječe superintendencije preosnavlja z izločbo in privzetjem posameznih občin viši cerkveni svèt na prošnjo dotičnih občin, doprašavši pristojne senijoratne in superintendenčne odbore, a to mora dati na znanje pristojnemu ministerstvu in poročiti dotičnim deželnim vladam.

Ako nastanejo vsled razdelitve okolišev kake neprilike, smé viši cerkveni svèt izločbo in privzetje posameznih občin zaukazati tudi po nasvetu pristojnih senijoratnih in superintendenčnih odborov, a to mora naznaniti pristojnemu ministerstvu in poročiti dotičnim deželnim vladam.

Enako se smé izpremeniti tudi uradno nazivalo kake superintendencije.

Senijorate izločuje in privzema na prošnjo dotičnega senijoratnega zbora in doprašavši vdeležene senijoratne odbore viši cerkveni svèt, poprosivši poprej za tó ministerstvenega dovolila.

Obstoječe superintendencije se odpravljajo ali nove se ustanovljajo na prošnjo vdeleželih superintendenčnih zborov in na predlog višega cerkvenega svéta po ministerstvu z Najvišjo odloko Njegovega Veličanstva cesarja.

§. 99. Zakoniti organi, po katerih izvršuje superintendenčna občina svoje dolžnosti in pravice, so ti le: superintendent, superintendenčni odbor, superintendenčni zbor.

#### II. Superintendent.

§. 100. Superintendent je duhovni načelnik superintendencije (dijeceze). Volijo ga senijorji in župniki superintendencije, in volitev potrebuje Najvišega potrdila.

§. 101. Superintendentu je izročeno nadzovanje cerkvenega redú v superintendenciji, in pristoji mu zastopanje in upravljanje dijeceze v vseh slučajih, ki niso izrečno pridržani superin-



tendenčnemu odboru (§. 107.). V njegovo samostojno področje spada torej sešebno to-le:

1. Kot cerkveni viši pastir je dolžan, pridobiti si z osebnim občeivanjem natančno znanje oseb, razmér in stanja po občinah svojega okoliša, in to znanje bodi osnovano na lastnem opazovanji ter naj sloni na skušnjah, ki si jih on mora zbirati na dotičnem kraju samem; kot očetovski oskrbovateelj vseh moči, ki se v podrejenih mu senijoratih in občinah vtegnejo spraviti v delovanje za namene cerkve, postopa naj vzpodbujajoč, podpirajoč ali posredujoč, ter naj se svojim svetom, podukom in priprošnjo skuša doseči, da se potreščinam, ki se pokažejo, zadosti po najkrajši poti in takó, kakor najbolj ustreza krajnim in osebnim razmeram.

Sosebno spada v njegove oblasti in dolžnosti:

a) uvajati senijorje; sodelovati seš senijorjem v podporo župnijskega delovanja v vzdrževanji cerkvenega redu in v negovanji kristjanskega življenja, in skrbeti za to, da se nauk óhrani čist, in javna služba božja v njegovi dijecezi povsod opravlja po cerkvenem redu v spodbudo pobožnosti vérníkov; nadzorovati uradovanje in življenje senijorjev, župnikov, vikarjev in kandidatov; podpirati senijorje v skrbi za njih znanstveno in praktično omiko in bratovski poravnati prepire med senijorji, župniki, učitelji, prezbiterji in občinarji, ako je senijorjev trud bil v tem brez vspeha; dovoljevati duhovnikom dopust, da smejo seš svojega uradnega kraja oditi na več kakor štírinajst do trideset dní (§. 84., 1.), a to ob enem na znanje davši višemu cerkvenemu svétu; nadzorovati cerkveno imovino in cerkvena društva; skrbeti za duhovno negovanje med drugoverci raztresenih vérníkov (dijas-pore);

b) posvečevati nove cerkve;

c) vdeleževati se preskušenj bogoslovnih kandidatov (*examen pro ministerio*); dodeljevati dovolilo za prediganje (*licentia concionandi*) v njegovi dijecezi; posvečevati kandidate bogoslovja (§. 119., 2.); dodeljevati dovolilo, da se konfirmandom (katehumenom) izpregledajo leta, in pa cerkveno oprostilo za poroke v prepovedanem času, oddajati svoje mnenje o deželni vladi pošiljanih prošnjah za oprostilo od zakonskih zaprek;

d) superintendent smé izdajati pastirske liste, katerih naj po en izvod dološilja na znanje višemu cerkvenemu svétu, ter povsod v svoji dijecezi predigati, ako je to prej sporočil župniku.

2. Kot viši nadzornik evangeljskih šol v dijecezi naj superintendent podpira in nadzira senijorje in župnike v njih nadzorovanji šol in gledé uradovanja in življenja učiteljev, in pa v njih delovanji za poduk in vzgojo mladine; tudi naj si prizadeva za ustanovo novih šol, za nadaljno izomiko učiteljev, za vršitev učiteljskih konferencij, za zboljšanje staleža učiteljev in za podpiranje njih vdov in sirot.

Njemu gre tudi više nadzorstvo v evangeljskem veronauku na vseh šolskih zavodih (srednjih šolah itd.) svoje dijeceze (§. 145. 3.).

3. Kot duhovni zastopnik svoje dijeceze ima superintendent dolžnost, varovati pravice in mir cerkve sploh, kakor tudi posameznih občín v svojem okraji in pa njenih posameznih udov.

4. V vsaki občini dijeceze mora superintendent praviloma vsaka tri leta, vrstéč se z vizitacijo senijorja, opravljati cerkveno in šolsko vizitacijo. O ti veljajo v §. 84., 4. podani predpisi, toda samó s tem razločkom, da mora superintendent svoje poročilo dološiljati višemu cerkvenemu svétu. Cerkveno in šolsko vizitacijo v občini superintendentovi opravlja v tistem letu, ko superintendent vizituje dotični senijorat, superintendentov namestnik.

5. Superintendent je posredujoči organ med senijoratom in najvišim cerkvenim oblastvom; on mora razpise poslednjih pri ti priči priobčíti senijoratom, ter je odgovoren za njih izvršitev.

Superintendent mora skrbeti za varno shrambo in dober red v superintendenčnem arhivu. Novemu superintendentu ga je izročiti po natančnem inventarji v pričujočnosti enega superintendenčnega odbornika. Ako kak superintendent umrje, naj tak inventar napravi superintendentov namestnik v pričujočnosti superintendenčnega kuratorja ali enega uda prezbiterstva ter naj skrbí za začasno shrambo arhiva.

O mestu, katero zavzema superintendent v senijoratnem zboru, potém v superintendenčnem odboru, superintendenčnem zboru in v generalni sinodi, veljajo določila, podana v §§. 92., 96., 106., 108., 111., 112. in 125.

V vsem svojem uradnem delovanji je superintendent podrejen višemu cerkvenemu svétu;



dolžnost mu je, sè svojimi dijecezani postopati spoštljivo in ljubeznivo, a tudi dostojno in resno, ter jim v veri in ponižnosti dajati dober vzgled.

§. 102. Superintendent se izvoli na dobo svojega življenja.

§. 103. Volilno pravico izvršuje superintendenčni zbor. Sklicuje ga po zaukazu višega cerkvenega sveta superintendentov namestnik.

Pri volilnem opravilu predseduje superintendenčni kurator ali njegov namestnik.

Volilno opravilo se, ako le mogoče, vrši v cerkvi po opravljeni molitvi. Volitev je tajna ter se vrši z glasovnicami po načinu, kakor je predpisan v §. 8. Ako naposled pri volitvi, omejeni na dva kandidata, nastopi enolikost glasov, završi se volitev in odločitev prevzame viši cerkveni svet, doprašavši sinodalni odbor.

O volilnem opravilu se piše v zboru samem natančen zapisnik, v katerem naj se imenoma navedejo vsi navzočni udje zбора; ta zapisnik se potem v zboru prebere in potrdi. Volitveni predsednik poroča o posledku volitve višemu cerkvenemu svétu ter ob enem priloži zapisnik.

§. 104. 1. Za urad superintendenta smé biti voljen vsak senjor in vsak uveden in uradujoč župnik dijeceze. Sedež njegovega župnega urada je za ves čas, dokler traja njegovo poslovanje, uradni sedež superintendentu.

V češki superintendenciji avgzburške izpovedbe se superintendent voli vrstoma iz zapadnega in pa iz vzhodnega senjoratskega okraja. Po preteku poslovne dobe sedaj uradujočega superintendentovega namestnika naj se ta vselej voli iz tistega senjorata, kateremu ne pripada superintendent.

2. Superintendencije smejo z večino dveh tretjim navzočnih v superintendenčnem zboru skleniti, da bodi uradni sedež stalen.

V tem slučaju smejo biti voljeni v službo superintendenta župniki in senjorji brez omejitve na dijecezo. Sè zastopom župne občine stalnega uradnega sedeža naj superintendenčni odbor sklene dogovor zastran mesta, katero naj v nji zavzema superintendent kot njen župnik. Take pogodbe potrebujejo potrdila višega cerkvenega sveta.

§. 105. 1. Izvršeno volitev naznani viši cerkveni svét pristojnemu ministerstvu in po posredovanji tega zaprosi za Najviše potrdilo izvoljenca. Ko ga cesar potrdí, zadobi izvoljenec pravice in prejemke superintendenta.

2. Superintendenta uvaja v njegov urad viši cerkveni svét.

3. S tem, da ta urad prevzame, ne izpremeni se mesto superintendenta kot župnika svoje občine; toda on ima pravico do enega superintendenčnega vikarja (§. 35. in §. 163., 1.), izvzemši tedaj, kadar njegov okoliš ni nadalje razdeljen na senjorate (§. 144.).

### III. Superintendenčni odbor.

§. 106. 1. Superintendenčni odbor sestoji iz superintendenta kot predsednika, iz superintendentovega namestnika in superintendenčnega kuratorja.

2. Superintendentov namestnik je kak župnik dotične dijeceze (§. 110., c), katerega izvoli superintendenčni zbor na dobo šestih let.

3. Superintendenčni kurator je posvečen ud superintendenčnega zбора, katerega ta izvoli na dobo šestih let (§. 110., c); taisti pak ne smé ob enem opravljati službe senjoratskega kuratorja.

4. Superintendentovemu namestniku in superintendenčnemu kuratorju naj superintendenčni zbor izvoli po enega namestnika iz dotičnega stanu, katera bosta v slučaju, da je kedó zadržan, ali ako se pri disciplinarnih obravnavah ta ali drugi ud izključi, zavzela mesto rednih udov.

Namestnika se smeta klicati k sejam superintendenčnega odbora, toda odločevalen glas imata samó tedaj, kadar zastopata rednega uda.

5. Superintendentov namestnik, superintendenčni kurator in njuna namestnika opravljajo svojo službo brezplačno ter se smejo po preteku svoje opravilne dobe voliti vnovič.

6. Kot zastopnika superintendenta v temu odkazanem samostojnem področji (§. 101.) potrebujeta superintendentov namestnik in nadomestnik tega ministerstvenega potrdila.

§. 107. Superintendenčni odbor mora v izrečno sebi odkazanem področji upravljati dijecezo; on



odločuje v vseh slučajih, ki se mu predložijo, z večino glasov tudi tedaj, kadar morajo udje pisмено občevati med seboj, in superintendent kot predsednik mora sklepe večine izvrševati.

Razen pravic in dolžnosti, katere so posebe označene v §§. 20., 25., 63., 64., 69., 71., 81., 98., 104., 2., 119., 7. in 124., spada v področje superintendenčnega odbora sešobno:

1. z ozirom na posamezne občine: nadaljno obravnavanje zastran ustanovitve podružnih in novih župnih in šolskih občin; odločevanje o izločbi posameznih krajev ali njih delov iz župnij ali o njih privzetji v župnije: kjer je treba, odločevanje na drugi stopinji o stvaréh, navedenih v §. 89., 1., b in c;

2. z ozirom na senijorate: odločevanje na prvi stopinji o pritožbah med senijorjem, senijoratnim odborom in senijoratnim zborom, in disciplinarna sodna oblast prve stopinje proti udom senijoratnih odborov;

3. z ozirom na superintendenčni zbor: pripravljanje predlog, katere mu bo predložiti, in izvrševanje njegovih sklepov;

4. uprava zalógov, ki pristojé superintendenciji kot taki.

Superintendenčni odbor naj superintendenčnemu zboru in pa višemu cerkvenemu svétu na njegovo zahtevo dovoljuje pogledati v svoje spise zastran posameznih predmetov, kateri se obravnavajo, ter naj jima o njih poroča.

#### IV. Superintendenčni zbor.

§. 108. Superintendenčni zbor sestoji:

1. iz superintendenta in ostalih udov superintendenčnega odbora (§. 106.);

2. iz senijorjev dijeceze in senijoratnih kura-torjev;

3. iz dvéh župnikov in dveh posvetnih udov vsakega senijoratnega zbora, katere je ta izvolil izmed svojih udov; kadar senijorat obsega več kakor deset župnih občin, sméjo se voliti v superintendenčni zbor trije župniki in trije posvetni udje;

4. ako je v dijecezi kaka evangeljska bogoslovna fakulteta, iz enega poslanca dotične izpovedbe, katerega naj njen učiteljski zbor izvoli izmed števila svojih udov;

5. ako je v dijecezi kaka srednja šola (kako učiteljsko izobraževališče), ki pripada dotični izpovedbi, iz enega zastopnika dotične izpovedbe, katerega naj voli učiteljski zbor izmed svojih udov, toda z omejitvo, da tedaj, kadar bi v dijecezi bilo več učilišč omenjene vrste, ne volijo učiteljski zbori vseh učilišč vkupe več kakor dva zastopnika izmed sebe;

6. nadalje naj stalno nameščeni moški evangeljski učitelji vseh evangeljskih meščanskih in ljudskih šol dijeceze izmed svojih udov volijo v superintendenčni zbor enega zastopnika dotične izpovedbe.

Volitev razpisuje superintendent, zmislooma uporabljajoč §. 90., 4.; to isto velja o volitvenem oparilu.

7. Razen tega pošilja dunajska občina avgzburške izpovedbe, dokler ostane nerazdeljena v dosedanji superintendenčni zvezi, v svoj superintendenčni zbor enega duhovnega in enega posvetnega poslanca, katera voli prezbiterstvo té občine izmed svojih udov.

§. 109. Kjer dijeceza ni porazdeljena v senijorate (§. 114.), sestoji superintendenčni zbor:

1. iz superintendenta in ostalih udov superintendenčnega odbora;

2. iz vseh župnikov dijeceze;

3. iz številu župnikov enakega števila posvetnih poslancev, katere naj prezbiterstva volijo izmed svojih udov, z ozirom na §. 88., 3.;

3. iz poslancev omenjenih v §. 108., 4. in 90. 3. in 4.

§. 110. V področje superintendenčnega zbora spada posvetovanje in sklepanje o skupnih stvaréh senijorotov in posameznih občin, v njem zastopanih. Sem gredó razen pravic, posebe navedenih v §§. 81., 98. in 150., sešobno tisti predmeti, ki so v §. 91., 1., 2., 3., 6. in 7. označeni za področje senijorata; dalje je dolžan:

a) obravnavati kake pritožbe proti superintendentu in superintendenčnemu odboru, in predlagati sklepe, storjene brez sodelovanja dotičnikov, v odloko višemu cerkvenemu svétu;

b) preskuševati in potrjevati račune o zalógih in ustanovah, ki pristojé superintendenciji



kot taki ali katere ona upravlja. Ako je takih zalógov in ustanov deležnih več superintendencij, gredó té oblasti samó tistemu superintendenčnemu zboru, v čegar okoliši ima uprava zalógov in ustanov svoj sedež. On mora ustanavljati proračun potrebščin superintendencije kot take do bližnjega superintendenčnega zbora in pa skrbeti za ustanavljanje in pomnoževanje zalógov za župnike, vikarje in učitelje, ki so postali za službo nesposobni, in pa za njih vdove in sirote, ter posvetovati se in sklepati o sredstvih, kako jih zalagati. V ta namen smé zbor po potrebi takó, kakor je povedano v §. 91., 5., skleniti tudi davčne dolžade občinam;

- c) superintendenčni zbor voli izmed senijorjev in župnikov dijeceze superintendenta in izmed župnikov dijeceze superintendentovega namestnika in njegovega zastopnika, izmed posvetnih udov zbora superintendenčnega kuratorja in njegovega zastopnika, nadalje poslance za generalno sinodo (§. 125., 3.) in njih namestnike, vsakega na šest let, izvzemši superintendenta.

Odbornik posvetnega stanú ohrani mandat, katerega mu je izročil superintendenčni zbor, do časa, ko se snide bližnji zbor, tudi tedaj, ako mu je mandat kot prezbiterju prenehal ter on ni bil več voljen v prezbiterstvo.

- d) Superintendenčni zbor sklepa o času in kraji bližnjega bodočega zbora, pri čemer pak se je ozirati na volitev superintendentovega namestnika in superintendenčnega kuratorja, kakor tudi na prihodnjo generalno sinodo.

§. 111. Superintendenčni zbor se sklicuje po superintendentu, kateri ob enem to daje na znanje višemu cerkvenemu svetu.

Zbor naj se sklicuje:

1. praviloma v vsakem tretjem letu za čas, ustanovljen v poslednjem zboru;
2. kadar je voliti superintendenta in razen tega po kakem sklepu poslednjega superintendenčnega zbora ali po predlogu, oziroma po doprašanju vseh senijoratih odborov (v superintendencijah brez senijoratih po predlogu, oziroma po doprašanju vseh prezbiterstev) dijeceze;
3. ako treba, zastran priprav za kako generalno sinodo.

Ob sklici se morajo predmeti obravnave, katere je superintendenčni odbor pripravil po nasvetih senijoratih in prezbiterstev, oznameniti, in dotični nasveti superintendenčnega odbora kolikor mogoče obrazloženi predložiti.

112. 1. V superintendenčnem zboru predseduje superintendent, ako je tá zadržan, pak superintendenčni kurator in za tem superintendentov namestnik.

2. Zastran opravnega reda v superintendenčnih zbora veljajo v §§. 93., 94. in 95. za senijoratne zborove podani predpisi.

3. Zapisnik o superintendenčnem zboru se mora predložiti na vpogled višemu cerkvenemu svetu. Sklepi zborovi se smejo izvršiti še le tedaj, ako jim tá pri potrjevanju zapisnika ničesar ni očital. Ako sklepi ne nasprotujejo nobenemu državnemu ali cerkvenemu zakonu, potrdi naj se po višem cerkvenem svetu zapisnik. Ko ga potrdi, naj superintendent zborove sklepe po posredovanju višega cerkvenega sveta na znanje predloži ministertvu; nadalje mora zapisnike ali vsaj sklepe priobčiti senijoratom in prezbiterstvom dijeceze, in more o njih poročati tudi drugim superintendencijam. Kar se tiče izvršitve sklepov, veljá to, kar je navedeno v §. 96., 3., z določilom vréd, da je treba zborove sklepe, ki se tičejo cerkvenega zakonodajstva in sploh spadajo v področje generalnih sinod, po superintendenčnem odboru s posredovanjem višega cerkvenega sveta predložiti hližnji bodoči generalni sinodi.

§. 113. Superintendenčni odbor se sklicuje v potrebne seje po superintendentu praviloma na njegov uradni sedež.

Tisti odborniki, ki ne bivajo v kraji, kjer je seja, dobivajo iz novcev superintendencije primerno odškodnino svojih stroškov za pot in za bivanje v kraji seje.

Prav tako dobivajo udje superintendenčnega zbora, ki ne bivajo na kraji, kjer se zboruje, iz taistih novcev dnevščine in povračilo potnih stroškov (§. 110., b).

§. 114. V superintendenciji, katera ni nadalje razdaljena na senijorate, prevzame ob enem, izpustivši eno stopinjo v razredbi cerkvene vlade, superintendent, superintendenčni odbor in superintendenčni zbor opravila senijorja, senijoratnega odbora in senijoratnega zbora.



## Četrto poglavje.

### Vseskupna a občina.

§. 115. Zakoniti organi vse evangeljske cerkve avgzburške in helvetske izpovedbe, za katero velja ta cerkvena ustava, so ti le: c. k. evangeljski viši cerkveni svet kot najviše cerkveno oblastvo, sinodalni odbor in generalna sinoda.

#### I. Viši cerkveni svet.

§. 116. Viši cerkveni svet sestoji pod načelništvom pravno omikanega predsednika posvetnega stanú za oba kolegija iz rednih, oziroma izrednih viših cerkvenih svetovalcev avgzburške in helvetske izpovedbe.

Redni svetovalci pripadajo v enakem številu duhovnemu in pa posvetnemu stanu. Poslednji morajo biti zakonito sposobni za službo v politični upravi ali za sodniško službo. Redni svetovalci duhovnega stanú se morajo posvetiti, ako bi že ne bili posvečeni ob času, ko so bili imenovani.

Predsednika zastopa v potrebnih slučajih svetovalec, katerega predsednik določi za tó, eventualno činoma najstarejši svetovalec.

V viši cerkveni svet se morejo kot izredni udje pozvati možje, ki so v cerkveni ali šolski službi. Ti izredni svetovalci dobé praviloma poseben referat samó, kadar je kako mesto izpražnjeno ali kadar zastopajo kakega rednega svetovalca. Ako treba, more jim pak predsednik poseben referat izročiti tudi sicer ter jih o načeloma važnih obravnava- vah pozvati, da izrekó svoje mnenje, in povabiti, da se vdeležé posvetovanja. Kadar gré za odloke zastran odpusta iz službe, morajo se vsakakor privzeti k posvetovanju in sklepanju.

§. 117. Viši cerkveni svet obravnava konfesijske stvari ločen po izpovedbah. Kadar pak gré za skupne stvari ali za posredovanje konfesijskih koristi, sodeluje viši cerkveni svet obéh izpovedeb vkupe.

§. 118. Viši cerkveni svet je posredujoč organ med cerkvo in pristojnim ministerstvom. V vseh stvaréh je z ministerstvom po poročilih, z dotičnimi deželnimi vladami po dopisih v neposrednem poslovnem občevanji; dolžan je, dajati ministerstvu na njega zahtevo mnenja in poročila o evangeljskih stvaréh.

Viši cerkveni svet je tudi posredujoč organ med cerkvo in generalno sinodo, oziroma sinodalnim odborom.

§. 119. Viši cerkveni svet ima oblasti in dolžnosti najviše cerkvene vlade.

Pristoji mu poleg nalóg, katere so mu po ti cerkveni ustavi posebe odkazane v drugih paragrafih, sosebno to-le:

1. cerkveno nadzorovati čistost nauka in bogočastje, šolstvo, evangeljsko bogaboječnost, pokorščino in red; hraniti zvestobo cesarju in pokornost državnim zakonom; vzdrževati in izvrševati cerkveno ustavo in ostale cerkvene zakone; gojiti pravice in mir evangeljske cerkve avgzburške in helvetske izpovedbe med seboj in na zunaj;

2. skrbeti za omiko vrlih duhovnikov (§. 149.); cerkveno nadzorovati preskušnje kandidatov za župne urade, dodeljevati potrebne zaukaze zastran njih posvečevanja in zastran instalacije župnikov v duhovne urade;

3. nadzorovati uradovanje in življenje superintendentov; podpirati in nadzirati superintendente, senijorje in župnike v njih delovanji za vzdrževanje cerkvenega redu, za negovanje kristjanskega življenja, za kristjansko vzgojo mladine in za duhovno skrb o tistih, ki živé raztreseni med drugóvrci (v dijaspori);

dodeljevati superintendentom dopust, da smejo mimo službe oditi iz svojega uradnega kraja, in dodeljevati dopust senijorjem in duhovnikom, da smejo iz svojega uradnega kraja oditi na več časa kakor trideset dni;

4. posredovati zvezo in občevanje, katero je cerkvam dano na voljo, s cerkvami inozemskimi; nadzirati cerkvena društva, sosebno pak preskuševati pravila tozemskih društev v cerkvene namene.

5. ustanavljati občí upravni red za cerkveno imovino in pa izdajati podrobnejša določila o računstvu, v pravilo, katerega se je držati cerkvenim organom pri opravljanji poslov;

upravljati občé, in pa za posebne cerkvene in šolske namene izročene mu zalóge in ustanove; nadzirati upravo imovine župnih občín, senijorator in superintendencij, v kateri namen se mu vsako leto morajo v prepisu predlagati računi in računski posnetki teh združeb.



Viši cerkveni svet mora skrbeti za vzdrževanje in pomnoževanje obstoječih zalógov za cerkev, šolo in dobrodelne namene, za zboljšanje plač duhovnikom in učiteljem, za ustanavljanje pokojninskih zalógov za župnike in učitelje, ki so postali za službo nesposobni, in pa za njih vdove in sirote, za zidanje novih cerkvá, župnih in šolskih poslopij. V ta namen more viši cerkveni svet dovoljevati take bire (cerkvene bire) v evangeljskih občinah, ki se berejo samó in edino konci božje službe v cerkvi. Druge bire potrebujejo razen pritrdila višega cerkvenega sveta tudi dovolila pristojnega političnega oblastva;

6. izdajati za izvrševanje cerkvene ustave in drugih cerkvenih zakonov potrebne izvršitvene ukaze in navodila;

7. v vseh stvaréh cerkvene uprave dokončno odločevati, kolikor to ni po tej cerkveni ustavi izrečno pridržano kakemu drugemu orgánu cerkvene vlade;

potrjevati ustanovila, napravljena po občinah, senijoratih in superintendencijah;

v disciplinarnem postopanju odločevati na poslednji stopinji; vendar se morajo odločila, ki se tičejo odstave superintendentov, ako naj zadobé izvršilno moč, po pristojnem ministerstvu predložiti Najvišemu sklepanju o tem, in odstave drugih oseb od njih službe se morajo priobčiti tistemu političnemu oblastvu, katero je ob svojem času bilo potrdilo volitev odstavljenega uradnika.

Za obravnavanje in odločevanje na prvi stopinji o prepirih med občinami različne izpovedbe more viši cerkveni svet odbrati komisijo, sestojéčo iz dveh udov, od katerih volita oba dotična superintendenčna odbora vsak po enega, in iz enega načelnika, katerega si izvolita ta dva uda. Ako bi se uda ne mogla zediniti gledé načelnika, imenuje tega viši cerkveni svet.

Proti odloki té komisije je mogoče pritožiti se na viši cerkveni svet, kateri odločuje na poslednji stopinji, doprašavši dotične senijoratne in superintendenčne odbore. Ta komisija odločuje tudi, ali in kakó izmerjeni stroški za postopanje bodo zadeli eno od dotičnih občin ali obé ali pa da te stroške prevzame obči cerkveni zálog;

8. z ozirom na generalne sinode pristóji višemu cerkvenemu svétu:

Sklicavati jih (§. 124., 3.), zaukazavati potrebne volitve in odpirati zборе, poročati o stanji cerkve in

najvažnejših dogodkih, ki se je tičejo, od časa, ko je bila poslednja generalna sinoda, sosebno o izvršitvi njenih sklepov;

predlagati po sinodalnih odborih ali superintendencijah iz lastnega nagiba ali po nasvetu senijorotov in občin pripravljene in višemu cerkvenemu svetu namenjene načrte zakonov; toda take načrte zakonov je tedaj, kadar se tičejo sosebno važnih predmetov, ako le mogoče, preden se predlože generalni sinodi, priobčiti vsem občinam, senijoratom in superintendencijam dotične izpovedbe;

izvrševati sklepe generalne sinode, kadar dosežejo izvršilno moč;

9. o stvareh, katere so po §. 133., 1. pridržane področju generalne sinode, smé viši cerkveni svet v nujnih slučajih, ako je dotični sinodalni odbor žnjim enih misli, s pritrditvo ministerstva izdajati naredbe sé začasno veljavo. Takisto more viši cerkveni svet gledé predmetov, kateri so po §. 133., 2. pridržani področju generalne sinode, izdati tako naredbo po enoglasni pritrditvi sinodalnega zbora. Ako naj se kaka tam imenovana knjiga uporablja za poduk v šolah, treba je za to tudi potrdila ministerstva za bogočastje in nauk. Bližnja nastopna generalna sinoda naj odločuje o dotični naredbi s pridržkom morebiti potrebnega Najvišega potrdila;

10. viši cerkveni svet ima pravico, nalagati cerkvenim združbam in uradnikom redovne kazni za njih zamude v izvrševanju naročenih jim zaukazov.

§. 120. Viši cerkveni svet bo od časa do časa tiskoma objavjal zbirko občih cerkvenih ukazov z drugačnimi poročili vréd in pa šematizem evangeljske cerkve.

§. 121. Višemu cerkvenemu svetu se mora od vseh v njega okoliši izhajajočih tiskovin, katere izdajejo cerkvene združbe, pošiljati po en izvod precej po objavi.

§. 122. Ude višega cerkvenega svéta imenuje Njegovo Veličanstvo na čas njih življenja; plačujejo pak se iz državnih novcev ter uživajo vse pravice, ki ustrezajo dodeljeni jim službi v državi in cerkvi.

V njih služabno prisego je poleg zaveznosti, predpisanih za državne uradnike, privzeti tudi posebno zaveznost, da bodo pazili na pravice cerkve



ter jih zastopali in pa da bodo izpolnjevali in vzdržavali zakone.

Tajnike imenuje ministerstvo za bogočastje in nauk, pisarniške uradnike in služabnike pak viši cerkveni svet.

Osebe tajništva in pisarnice pri višem cerkvenem svétu se plačuje iz državnih novcev, in tamkaj nastavljenе osebe uživajo pravice državnih služabnikov.

§. 123. Viši cerkveni svet obravnava kolegialno in sklepa z večino glasov.

Noben ud se ne smé vzdržati glasovanja ali se mu odtegniti.

Udje, ki ne pritrde sklepu večine, morejo svoje drugačno mnenje dati zapisati v akte, in ako se vložé kake pritožbe (§. 133., 5.), morejo se na nje sklicavati.

Razdelitev poslov in pa poslovni red ustanavlja predsedništvo.

Napravki višega cerkvenega sveta se izdajejo:

- a) kadar je kaj obravnaval ves svet, z oznamenilom: c. k. evangeljski viši cerkveni svet avgzburške in helvetske izpovedbe;
- b) kadar pak je kaj obravnaval ločen po izvedbah:
  - α) c. k. evangeljski viši cerkveni svet avgzburške izpovedbe,
  - β) c. k. evangeljski viši cerkveni svet helvetske izpovede.

## II. Generalna sinoda in sinodalni odbor.

§. 124. Redna generalna sinoda se sklicuje vsakih šest let, in sicer praviloma na Dunaj.

Sklic redne generalne sinode se smé iz važnih vzrokov odložiti, prav tako se smé izredni zbor generalne sinode iz važnih in nujnih razlogov sklicati, ako v obeh slučajih temu pritrđita in dotični predlog stavita sinodalni odbor in pa dvé tretjini superintendenčnih odborov.

Generalno sinodo sklicuje viši cerkveni svet, dobivši za to pritrđilo ministerstva; odpira jo kak ud višega cerkvenega sveta.

§. 125. Generalna sinoda sestoji:

1. iz superintendenta in superintendenčnega kuratorja vsake dijeceze;

2. iz senijorja in enega posvetnega poslanca vsakega senijorata, katerega voli superintendenčni zbor izmed posvetnih udov dotičnega senijoratnega zbora, pripadajočih izpovedbi.

V superintendencijah brez senijorotov je izmed udov superintendenčnega zbora za sinodalnega poslanca izvoliti še enega duhovnika in enega posvetnika dotične izpovedbe;

3. iz enega izpovedbi pripadajočega poslanca evangeljske bogoslovne fakultete na Dunaji, katerega voli učiteljski izbor izmed svojih udov;

4. iz stalno nameščenega ravnatelja vsakega izpovedbi pripadajočega učiteljskega izobraževališča in iz dveh poslancev, katera volijo z relativno večino izmed sebe vsi stalno nameščeni, izpovedbi pripadajoči učitelji na dotičnih ljudskih in meščanskih šolah. Viši cerkveni svet mora v ta namen vsakemu učitelju, ki ima pravico voliti, doposlati spisek vseh učiteljev, kateri smejo voljeni biti, s pozivom, da v določenem roku pismeno imenuje višemu cerkvenemu svétu tista dva učitelja, katera on voli. Po preteku volilnega roku opravi viši cerkveni svet skrutinij in izdá po §. 8 voljenima potrdilo. Za njuna namestnika veljata tista dva učitelja, ki dobita za njima največ glasov.

5. V generalno sinodo avgzburške izpovedbe odpošilja poleg tega dunajska občina avgzburška izpovedbe (§. 108., 7.) enega duhovnega in enega posvetnega poslanca, katera naj prezbiterstvo te občine voli izmed svojih udov.

V sinodo voljeni udje morajo biti vsaj trideset let stari.

Mandat tistih udov generalne sinode, kateri ji ne pripadajo po svojem uradu, veljá za šest let.

Vsakemu udu generalne sinode, ki nima že po določenih cerkvene ustave svojega namestnika, voliti je takega na toisto dobo. Namestnika je poklicati, kadar je ud prenehal biti ud generalne sinode ali kadar je ta trajno zadržan, kar je zboru pismeno dati na znanje, in kadar sinoda sklene, poklicati namestnika.

§. 126. Generalni sinodi zborujeta po izpovedbah ločeni.



V obravnavanje skupnih stvari, seosebno prašanj o cerkveni ustavi, o razmerji cerkve k državi in k drugim cerkvenim in vérskim družbam o šoli, skupnih zalógih, smeta obé generalni sinodi izmed sebe imenovati mešane odbore ali shajati se v združene seje. V vseh slučajih pak je ohraniti konfesijski značaj, in glasovanje v teh sejah naj se vrši po kurijah; veljavni so samó oni sklepi, katere stori večina té ali druge generalne sinode.

§. 127. Viši cerkveni svét daje generalnima sinodama pojasnila, katerih želita. Sploh naj odpošilja enega ali več udov svojega kolegija, kateri naj smejo biti navzočni v vseh njunih sejah, izvzemši tiste, ki se tičejo obravnave o pritožbah proti uradnim dejanjem višega cerkvenega svéta, toda brez pravice glasovanja in kateri naj smejo v mejah opravičnega redú do konca debate pred poročevalcem poprijemati besedo. Po generalni sinodi voljeni odseki imajo pravico, pozvati viši cerkveni svét, da naj v njih seje odpošlje enega svojih udov.

§. 128. K javnim sejam generalnih sinod smejo zahajati vsi cerkveno ali šolsko službo opravljajoči možje in udje prezbiterstev. Predsedništvo generalnih sinod smé dovoliti pristop na njih prošnjo tudi drugim osebam.

§. 129. Pri sejah generalnih sinod ne smé biti pričujoč cesarski komisar.

§. 130. Generalna sinoda izbere izmed svojih udov predsednika, njegovega namestnika in tajnika, ter daje posledek teh volitev po višem cerkvenem svétu na znanje ministerstvu.

Dokler se te volitve ne izvršé, predseduje starostni predsednik in najmlajši ud je za tajnika.

Za priprave posvetovanja in poročevanja o važnejših predmetih obravnave naj generalna sinoda voli z relativno večino odseke.

§. 131. Udje generalne sinode morajo storiti to-le slovesno oblubo:

„Obljubujem pred Bogom, varovati v svojem delovanji v sinodi notranjo in vnanjo blaginjo evangeljske cerkve (avgzburške ali helvetske izpovedbe) po najboljši vednosti in vesti ter paziti na to, da bo cerkev vselej rastla v njem, kateri je glava, v Kristusu.“

§. 132. Nadaljna določila o vršitvi obravnav obsega opravični red generalne sinode.

§. 133. V področje generalne sinode spada:

1. sklepati o cerkvenem zakonodajstvu, seosebno o cerkveni ustavi, na podstavi predlogov višega cerkvenega svéta, ostalih cerkvenih organov (§. 119., s.) ali posameznih udov sinode;

2. odločevati o prašanjih cerkvenega nauka, kakor so: pripuščanje cerkvenih pesmaric, katekizmov in veronaučnih knjig za konfirmande (katehumene), kakor tudi agend; nadalje o prašanjih obreda in liturgije; ustanavljati župniški reverz (§. 28., s.), ustanavljati cerkvena določila o vzprejemu pri prestopih; določevati cerkvene praznike;

3. staviti nasvete in predlagati pritožbe v stvaréh, ki se tičejo javnega pravnega staleža evangeljskih vernikov v državi in njih razmerja k drugim cerkvam in vérskim družbam;

4. posvetovati se o poročilu, podanem generalni sinodi po višem cerkvenem svétu (§. 119., s.), dodeljevati odvezo (absolutorij) o računih ustanov in zalógov, upravljanih po višem cerkvenem svétu;

5. pritoževati se proti uradnim dejanjem višega cerkvenega svéta;

6. ustanavljati opravični red generalne sinode, kolikor taisti ni že določen s cerkveno ustavo samo;

7. voliti sinodalni odbor in komisijo za pregledovanje računov višega cerkvenega svéta.

§. 134. Generalna sinoda je sklepčna, ako se zbereta dvé tretjini njenih udov.

Za veljaven sklep je po tem pogoji potrebna večina glasov navzočnih udov; zastran izpremembe cerkvene ustave in zastran prašanj, omenjenih v §. 133., 2., potrebna je, da bo sklep veljaven, večina dveh tretjin vseh navzočnih udov.

Pri enolikosti glasov je predlog zavržen.

§. 135. Generalna sinoda nima pravice, izpreminjati izpovedbo cerkve.

§. 136. 1. Sklepi generalne sinode o cerkvenem zakonodajstvu (§. 133., 1.) potrebujejo, da zadobé zakonito moč, Najvišega potrdila (§. 8. v cesar-



skem patentu z dné 8. aprila 1861. l.), in za tó jih je z mnenjem višega cerkvenega sveta predložiti ministerstvu.

2. Po §. 133., 2. storjeni sklepi potrebujejo, da zadobé izvršilno moč, pritrđila višega cerkvenega sveta. Viši cerkveni svet sme svojo pritrđitev odreči samó tedaj, kadar po njegovem prepričanji sklepi nasprotujejo vérskim načelom izpovedbe, ter mora razložiti vzroke, zakaj jim ni pritrđil.

V tem slučaju smé bližnja bodoča generalna sinoda dotični predmet vnovič vzeti v obravnavo, in ako se generalna sinoda vnovič z večino dveh tretjin udov odloči za dotične sklepe, dolžan jih je viši cerkveni svet izvršiti.

Sklepi zadobé s tém, da jih viši cerkveni svet objavi, obvezno moč za vso cerkev.

3. Po §. 133., 3. storjene sklepe je v nadaljno obravnavo, z mnenjem višega cerkvenega sveta, predložiti ministerstvu.

4. Sklepe o pritožbah proti uradnim dejanjem višega cerkvenega sveta (§. 133., 5.) naj predsedništvo generalne sinode v zadobitev Najvišega potrdila predloži ministerstvu.

5. Ustanavljanje opravnega redú ne potrebuje nikakega nadaljnega potrdila; viši cerkveni svet ima pravico, dotično predlogo dévati pred generalno sinodo.

6. Po §. 133., 7. izrečene volitve je treba pri ti priči naznaniti višemu cerkvenemu svétu.

7. Rešitev vseh sklepov generalne sinode naj viši cerkveni svet daje na znanje sinodalnemu odboru in superintendencijam.

§. 137. Udje generalne sinode, ki ne bivajo v kraji, kjer je zborovanje, dobivajo iz občega cerkvenega zalóga odškodnino za svoje potne stroške in pa dnevsčine v tisti višini, kakor jo po nasvetu višega cerkvenega sveta ustanovi generalna sinoda.

§. 138. Generalna sinoda voli (§. 133., 7.) izmed sebe dva uda duhovnega in pa dva uda posvetnega stanú, kateri do shoda bližnje redne generalne sinode poslujejo kot sinodalni odbor.

Ako v opravnili dobi izgubi kak sinodalni odbornik sposobnost, da sme vstopiti v bližnjo bodočo

sinodo, ohrani vendar po generalni sinodi dobljeni mandat do shoda bližnje redne ali izredne sinode.

Generalna sinoda voli, oziraje se na stan, tudi enako število namestnikov. Po izteku opravnile dobe morejo sinodalni odborniki biti zopet voljeni.

Sinodalni odbor se sestavi z volitvo načelnika in mora o tem poročati višemu cerkvenemu svetu.

Udje evangeljske bogoslovne fakultete se prštejavajo duhovnemu stanu.

#### §. 139. Sinodalni odbor je dolžan:

1. v imenu generalne sinode izvrševati ukaze, ki mu jih je ona dala, sosebno pak njene sklepe predlagati višemu cerkvenemu svetu s podrobno razlago motivov, kolikor teh sklepov ne predloži že predsedništvo sinode pred njenim završkom; sestavljati uradno poročilo o generalni sinodi;

2. on je pridodan svét višemu cerkvenemu svétu v dobi med zbori sinod.

Viši cerkveni svet smé v vsakem slučaju, ki se mu zdi važen, poprašati sinodalni odbor za njegovo mnenje; dolžan je to storiti: kadar disciplinarno postopa proti superintendentom in superintendenčnim odborom, kadar je volitev superintendentov neodločena (§. 103.), kadar ustanavlja, oziroma izpreminja preskuševalna pravila za bogoslovce (§. 149., 5.) in kadar sklepa o cerkveni pokorščini (§. 150.).

Da se sklic redne generalne sinode odloži, ali da se skliče izredna generalna sinoda (§. 124.), in pa pri začasnih naredbah (§. 119., 9.) je treba pritrđila sinodalnega odbora.

§. 140. Kadar viši cerkveni svet ali njih načelnik v porazumu z višim cerkvenim svétom sklicuje sinodalne odbornike v potrebne seje, dobivajo udje, kateri ne bivajo v kraji, kjer je seja, odškodnino svojih potnih stroškov in pa dnevsčine v tisti izmeri, kakor je po generalni sinodi določena za svoje ude.

Zapisnike in druge spise generalne sinode izroči načelnik sinodalnega odbora potém, ko so se predložili sklepi generalne sinode in ko se je sestavilo uradno poročilo, višemu cerkvenemu svétu, da jih ta shrani.

§. 141. Generalna sinoda voli za dobo do bližnjega rednega zbora tri ude in enoliko namest-



nikov izmed dunajske občine svoje izpovedbe, da pregledajo račune višega cerkvenega sveta o ustanovah in zalógih, katerih uprava je njemu izročena. Udje komisij obeh generalnih sinod se sestavijo, izbravši skupnega načelnika, in dajo to na znanje višemu cerkvenemu svétu. Ta naj povabi komisijo v preskušnjo dotičnih letnih računov ter naj, da se mu dá odvezilo, njeno izrecilo, katero je oddajati pismeno, predloži bližnji generalni sinodi (§. 133., 1.).

## Peto poglavje.

### O šolskih in naučnih stvareh.

§. 142. Evangeljcem obeh izpovedeb je dano na voljo, po zakonito pripustnem načinu ustanavljati v vsakem kraji po svojem preudarku učne zavode (§. 18.) in, pazèh na zakonite predpise, pozivati na nje učitelje in profesorje.

Ustanavljanje učnega cilja in razdelitev naučne tvarine pri veronauku na evangeljskih učnih zavodih pristoji cerkvi, oziroma višemu cerkvenemu svétu dogovorno z organi cerkvene vlade.

Za poduk v posvetnih predmetih na evangeljskih učnih zavodih in pa za njih organizacijo in vredbo so merodajna določila državnih šolskih zakonov, a paziti je, da šole ohranijo svoj konfesijski značaj.

Viši cerkveni svét je poklican, doprašavši organe cerkvene vlade, izdajati z ukazom natančnejša določila za evangeljske učne zavode v mejah določil državnih šolskih zakonov in ukazov in oziraje se na cerkveno ustavo in posebne razmere šol kot zavodov evangeljske cerkve.

§. 143. Za vsako evangeljsko učilišče je moči prositi za dodelitev pravice, izdajati državno veljavna spričevala (pravice javnosti), ako ustreza vsem zakonitim pogojem za pridobitev te pravice.

Prošnje za dodelitev pravice javnosti vlagajo naj se po posredovanji cerkvenega oblastva.

§. 144. Za učne knjige in učfla na evangeljskih učiliščih se smejo uporabljati samo tiste, katere je potrdilo naučno oblastvo in proti katerim ni nikakega konfesijskega pomisleka. Knjige za veronauk na javnih in pa na evangeljskih učiliščih potrebu-

jejo, da jih za pripustne proglasi viši cerkveni svét in da jih potrdi ministerstvo za bogočastje in nauk. Take knjige, ki so zavezane presojevanju generalne sinode (§. 133., 2.), smejo se za pripustne proglasiti tudi začasno (§. 119., 9.). Med potrjenimi učnimi knjigami in učili izbira učiteljski zbor in za tó potrebuje pritrčila prezbiterstva, oziroma šolskega načelništva. Cerkevni nadzorni organi naj pazijo na to, da se nepotrjene učne knjige ne bodo rabile v nobeni šoli. Prošnje za potrdilo novih knjig, ki naj se uvedejo, vlagati je po cerkvenih instancijah, natančno v njih dokazavši potrebo nove knjige.

§. 145. 1. Evangeljske ljudske šole so v cerkvenem redu, ne kratèh državi njene nadzorovalne pravice, podrejene nadzorstvu in vodstvu najprej župnikov in prezbiterstev (§§. 29., 2., 51., 3.), potèm senijorjev (§. 84., 2.) in superintendentov (§. 101., 2.).

2. Učitelje na evangeljskih obćih ljudskih šolah potrjuje, naznanivši to višemu cerkvenemu svétu, superintendent, učitelje na evangeljskih mešćanskih šolah pa viši cerkveni svét. V obeh slučajih naj se potrjujoče cerkveno oblastvo zastran izvolitve domačincev poprej služabno dogovori z dotičnim šolskim oblastvom. Ako to izreče, da nima proti namerjani potrditvi nobenega pomisleka, smé se potrditev izvršiti. Ako se za učitelja na kaki evangeljski ljudski šoli izbere ustrezno kvalifikovan inozemec, treba je prositi za potrdilo izvolitve pri ministerstvu za bogočastje in nauk. Ako izvoljenec ima inozemsko spričevalo o učiteljski sposobnosti, prositi je tudi za izjemno pripoznanje učiteljske sposobnosti pri ministerstvu za bogočastje in nauk. Samó začasno smé domačince nastaviti za učitelja prezbiterstvo, oziroma šolsko načelništvo, a to mora dati na znanje senijorju in pa državnemu okrajnemu šolskemu oblastvu (§. 51., 6.).

3. Da se kedó izbere in potrdi za učitelja na evangeljskih šolah, je poleg učne sposobnosti, ki jo predpisujejo državni zakoni, in poleg pravne neomadeževanosti potreba, da pripada evangeljski cerkvi té ali druge izpovedbe in da kaže cerkveno mišljenje. Tudi mesta postranskih učiteljev (kakor so učitelji za telovadbo, lepomisje itd.) na evangeljskih učiliščih z večim učiteljskim zborom, je kolikor moči oddajati evangeljcem.

Prosilci za kako mesto na kaki evangeljski ljudski šoli, kateri niso izvršili evangeljskega izobraževališča ali kateri niso opravili preskušnje iz evangeljskega veronauka pred preskuševalno komisijo, postavljeno po državi, morajo opraviti pre-



skušnjo iz veronauka, katero vrši superintendent ali po njem delegovan senijor ali župnik, po potrebi privzemši za to druge sposobne strokovnjake.

Potrdilo smé cerkveno oblastvo odreči samo tedaj, kadar

- a) se ne izpolnijo spredaj stoječi pogoji,
- b) se volitev ni opravila takó, kakor ustreza ustavi (§§. 51., 6., 66., 3. in 67.),
- c) pokličnica obsega tam, kjer gré za sistemizovana učiteljska mesta, znižbo prejemkov (§. 66., 4.) ali omejitev nastave na neki določen čas;

viši cerkveni svét ima pravico, da z ozirom na posebne razmere v posameznih občinah dovolí, izdajati pokličnice za sistemizovano učiteljsko mesto tudi z omejitvo na neki določen čas;

- d) se iz pokličnice ne razvidi, da se izvoljenec zaveže, pristopiti dotičnemu dijeceznemu pokojninskemu zalógu za učitelje in učiteljske vdove ali pokojninskemu zavodu deželne cerkve, ko se bo ustanovil, in pa zapustiti v danem slučaju šolsko mesto samó konci šolskega leta in po poprejšnji četrtletni odpovedi.

§. 146. Prezbyterstvo, oziroma šolsko prezbyterstvo (šolsko načelníštvo) posreduje uradno občevanje med šolo in oblastvi, kolikor državni predpisi ne ustanavljajo kake izjeme.

§. 147. 1. Kadar se ustanavljajo evangeljska učiteljska izobraževališča (učiteljska semenišča), predlagati je statut in učni načrt v preskušnjo višemu cerkvenemu svetu in po njegovem posredovanji za oboje prositi dovolilo ministerstva. Toisto velja o vsaki njuni izpremembi.

2. Kadar zavod zadobi pravico, izdajati državno veljavna spričevala (pravico javnosti, §. 143.), tedaj je, preden se zahteva za ravnatelja in učitelje potrdilo cerkvene vlade, doseči po posredovanji višega cerkvenega svéta njih potrdílo po pristojnih deželnih oblastvih, in završilna preskušnja naj se vrši pod vodstvom kakega poslanca tega oblastva, brez čegar pritrditve ni moči dodeliti komu zrelostnega spričevala.

3. Cerkevno nadzorovanje evangeljskih učiteljskih izobraževališč vrši pristojno superintendentstvo.

§. 148. Evangeljske občine in cerkveni organi naj skrbé za tó, da se bodo evangeljski učenci na javnih učiliščih podučevali v veronauku.

V dosego tega namena je senijorju dovoljeno, da smé z dovolílo državnih šolskih oblastev več šolarskih oddelkov združiti ali pa kaj posebnega drugači ukreniti.

Za učitelje veronauka se sméjo nastaviti samó tisti, katere je konfesijsko više oblastvo proglasilo za tó za sposobne. Predavati evangeljski veronauk na učiteljskih izobraževališčih ali srednjih šolah, sposobnost za tó dodeljuje po višem cerkvenem svetu izdano kandidatsko spričevalo v obče ali posebe izdano sposobnostno spričevalo, gledé na obče ljudske in meščanske šole pa spričevalo državne preskuševalne komisije.

Kadar bi ne bilo dobiti takó vsposobljenega posvetnga učitelja, sme se poduk v veronauku začasno izročiti samó osebam, katere so s preskušnjo iz veronauka pred superintendentom dokazale svojo sposobnost za ta poduk.

Neposredno cerkveno nadzorovanje evangeljskega veronauka na javnih ljudskih šolah vrši pristojni župnik, na javnih srednjih šolah in učiteljskih izobraževališčih pristojni senijor in viši cerkveni nadzor v vsem okoliši vsake superintendentije superintendent, in sicer takó, da smé viši nadzorovalni organ tudi delegovati sebi podrejene organe.

§. 149. 1. Ali in v kaki meri naj se poleg splošnih zahtevkov od študentov, ki hočejo biti vzprijeti na evangeljsko bogoslovno fakulteto, zahteva še kaj posebnega (na primer z ozirom na znanje hebrejskega jezika), to je odvisno od določil višega cerkvenega svéta.

2. Ustanavljati splošna načela za znanstveno in za uradno preskušnjo, po kateri zadobé kandidatje bogoslovja pravico, da smejo biti voljeni za župnike, oziroma izpreminjati dotični cerkveni zakon, to je predmet cerkvenega zakonodajstva (§. 133., 1.). Višega cerkvenega svéta dolžnost je, doprašavši poprej sinodalne odbore in pa evangeljsko bogoslovno fakulteto za mnenje, v mejah teh splošnih načel ustanavljati statut za preskušnje, oziroma izpreminjati ta statut. Njemu pristoji tudi, čuvati, da se ta statut izpolnjuje.



## Šesto poglavje.

### O cerkvenem strahovanji in disciplinarni sodni oblasti.

§. 150. Vsaka občina naj opravlja cerkveno strahovanje, kadar se prelomijo splošne dolžnosti cerkvenih udov; superintendenčni zbor ima pravico, za svoj okoliš ukreniti dotične podrobnejše naredbe s pritrdilom višega cerkvenega sveta, kateri naj za mnenje popraša sinodalni odbor.

Natančnejša določila o disciplinarni sodni oblasti se bodo ustanovila s posebnim cerkvenim zakonom (disciplinarnim redom).

## Sedmo poglavje.

### O cerkveni imovini.

#### I. Splošna določila.

§. 151. O imovini, lastni vsaki cerkveni občini, cerkveni ali šolski občini, senijoratu, superintendenciji, vseskupni občini (§. 4.), in pa posebno o imovini, spadajoči k ustanovam in zalógom, namenjenim za cerkvene, šolske in dobrodelne stvari, merodajni so, kar se tiče načina, kako jih nalagati, in pogojev, kakó jih zagotavljati, predpisi, veljavni v korist osebam, postavljenim pod posebno varstvo zakonov.

§. 152. Za ustanovitev kake ustanove je v vsakem slučaju treba napraviti ustanovno listino, katero mora potrditi pristojno državno obtaslovo.

Taki zavodi in zalógi, na primer pokojninski zalógi za župnike, učitelje in njih vdove in sirote, kateri so bili ustanovljeni po sklepih združeb, ki so za to poklicane po cerkveni ustavi, in pri katerih sta vodstvo in uprava zavodovega zalóga pridržani organom, poklicanim v to po cerkveni ustavi, ne potrebujejo nikakega posebnega državnega potrdila, ampak, ker so ti zavodi v notranji upravi cerkve, samó potrdila višega cerkvenega sveta.

Zavodi in zalógi pak, pri katerih ti uveti ne veljajo, pri katerih se na primer deležniki, udje zavoda sami, vdeležujejo ustanovitve, vodstva in uprave zavoda, potrebujejo državnega potrdila.

§. 153. Vsaka občina je zavezana, skrbeti za zemljiškoknjižni vpis svoje nepremične lastnine

in pa za njeno zavarovanje proti elementarnim poškodbam.

§. 154. V §§. 53., 54. in 55. gledé prezbiterstev za uradovanje blagajnikov, skrb, ohrano in pomnožitev imovine in za odgovornost vdeležencev podani predpisi naj se zmislooma uporabljajo gledé na upravo imovine vseh drugih organov.

§. 155. Gledé uprave cerkvene imovine pristoji, kakor gledé vseh drugih cerkvenih stvari, najbliže nadrejenim organom cerkvene vlade nadzorovanje podrejenih in više odločevanje v prepirih (§. 5., 1. in 2.).

§. 156. Kadar po cerkveni ustavi potrebuje imovinske uprave se tičoč sklep kakega cerkvenega zbora potrdila višega cerkvenega sveta, tedaj se to more odreči samo, če je namerjana naredba po prepričanji višega cerkvenega sveta proti zakonom ali škodljiva.

§. 157. Kadar kak cerkveni ali šolski zavod preneha biti, tedaj naj, kolikor tega ne branijo naredbe ustanovne listine ali statuta, s pritrdilom višega cerkvenega sveta pristojni cerkveni organ ukrepa o nadaljni uporabi imovine bivšega zavoda.

Kadar bi prenehala kaka cerkvena občina, tedaj preide imovina bivše občine, kar bi je vtegnilo biti, v upravo ustavnega organa najbliže nadrejene cerkvene občine iste izpovedbe; taisti naj o nadaljni uporabi te imovine s pritrdilom višega cerkvenega sveta, kolikor tega ne branijo določila ustanovne listine ali statuta, ukrepa z ozirom na mogočnost, da bivša občina kedaj zopet oživí.

#### II. O občem cerkvenem zalógu.

§. 158. Obči cerkveni zálog se, kolikor se mu ne odpró drugi viri, sestavlja iz:

1. donosa obče cerkvene bire, katero razpisuje viši cerkveni svét na korist tega zalóga. Preden se snide generalna sinoda, smé po potrebi viši cerkveni svét, dobivši za tó dovolilo ministerstva, razpisati pohišno biro.

Vsaka občina je dolžna, te pohišne bire vdeležiti se vsaj sè zneskom, ki ustreza donosu glavarine 1 krajcarja.



2. najmenj polovice interkalarij, ki se vsako leto pokažejo pri poslovnih pristojbinah superintendentov, senijorjev in superintendentnih vikarjev; ta znesek ustanavlja vsako leto po nasvétu višega cerkvenega sveta ministerstvo za bogočastje in nauk (§. 163., 1.);

3. donosa publikacij višega cerkvenega sveta (§. 120.);

4. redovnih kazni, upravoma prisojenih (§. 119., 19.);

5. glob, disciplinarno prisojenih.

§. 159. Iz občega cerkvenega zalóga se zalagajo:

1. stroški generalnih sinod in uradnega poročila o njih (§. 139., 1.), in pa potrebnih sej sinodalnega odbora (§. 140., 1.);

2. stroški publikacij višega cerkvenega sveta (§. 120.);

3. stroški disciplinarnega postopanja v vseh slučajih, v katerih po disciplinarnem redu zadevajo občí cerkveni zálog;

4. morebitni stroški po povodu obravnáv mešanih komisij po §. 119., 7., odstavek 4.;

5. vsi drugi, potrebni stroški, ki zadenejo cerkev (§. 3., 4.).

§. 160. Občí cerkveni zálog se upravlja po višem cerkvenem svétu; račun se v preskušnjo predlaga sinodalni komisiji za pregledovanje računov (§. 141.), in v njegovem staleži se poročá v ukazniku. Odvezilo dajejo generalne sinode (§. 133., 4.).

## Osmo poglavje.

### 0 letni podpori občinam, senijoratom in superintendentijam iz državnih sredstev.

§. 161. Evangeljci obéh izpovedeb dobivajo v zalaganje svojih cerkvenih potrebščin poleg tega, kar se po drugih določilih iz državnih sredstev plačuje za evangeljske bogočastne in naučne namene, letne prispevke iz državnih sredstev na podstavi §. 20. v cesarskem patentu z dné 8. aprila 1861. l. (Drž. zak. št. 41.).

§. 162. To državno dotacijo uporablja ministerstvo za bogočastje in nauk razen za Najviše dovoljene poslovne pristojbine superintendentom, seni-

orjem in superintendentnim vikarjem, po nasvétu višega cerkvenega sveta tudi v podpiranje evangeljskih namenov, sosebnó revnih cerkvenih in šolskih občin.

§. 163. Od interkalarij, ki se dobivajo od poslovnih pristojbin za superintendente, senijorje in superintendentne vikarje, gré vsako leto polovica v občí cerkveni zálog; to polovico presegajoči znesek, katerega je iz državne dotacije odkazati cerkvenemu zalogu, ni treba, da bi obremenjeval te interkalarije (§. 158., 2.). Tudi ostali njega del se uporablja za občé cerkvene namene. Semkaj spada tudi dodeljevanje štipendij izvrstnim domačim kandidatom bogoslovja ali takim kandidatom evangeljske šolske službe, ki namerjajo za nadaljno znanstveno izomiko obiskovati inozemske velike šole in akademične seminarje.

Ako znesek interkalarij ne zadostuje za razpis take štipendije, moči je po nasvétu višega cerkvenega sveta za to porabiti tudi ostali dél državne dotacije.

Kadar bi se kako leto ne našel sposoben prosilec štipendija za inozemska učilišča, odkazati more ministerstvo polovico dotičnega zneska višemu cerkvenemu svétu v podporo revnih in vrednih študentov na evangeljski bogoslovni fakulteti.

Prihranjeni delni zneski interkalarij se smejo v nujnih slučajih uporabiti v podporo revnih in vrednih cerkvenih in šolskih občin.

§. 164. Višemu cerkvenemu svétu poročá ministerstvo o uporabi državne dotacije in viši cerkveni svét daje to na znanje superintendentstvom in senijoratom, kateri naj prosečim občinam naznanjajo rešitev njih prošenj.

§. 165. Izpremembe cerkvene ustave potrebujejo sinodalnega sklepanja (§. 133., 1.) in Najvišega potrdila (§. 136., 1.).

Ko se izprememba kakega zakona razglasi, zadobi pri ti priči moč in veljavo, in vsa nji nasprotujoča poprejšnja določila se ne smejo več uporabljati.

Vsi organi cerkve pak, ki so na podstavi kakega prejšnjega določila redovito nastavljeni, naj svoje posle opravljajo do konca poslovne dobe, ki je bila ustanovljena s prejšnjimi zakonitimi naredbami.

V vseh slučajih, ko bodo za izvršitev kakega cerkvenega zakona potrebna kaka prehodna določila, izdaje jih viši cerkveni svét.



## Posebna določila za evangeljske superintendencije avgzburške izpovedbe.

### K §. 34., odstavku 2.

Na mesto §. 34., odstavka 2. naj za evangeljske superintendencije avgzburške izpovedbe stopi nasledno določilo:

Domača duhovna opravila za družino in domačine, pri katerih ni nobenih cerkvenih uradnih opravil (§. 29., 1.), niso zavezana takim omejitvam. Nasproti pak se smé domača ali zasebna služba božja, ki presega meje domačih duhovnih opravil, opravljati po zakonito za to sposobnih osebah (§. 31.) samo s pritrditvo in odgovornostjo rednega župnika.

### K. §. 86. in 103.

V superintendencijah avgzburške izpovedbe je prvemu superintendenčnemu zboru, ki se smide potem, ko ta cerkvena ustava zadobi moč in veljavo, pridržana pravica, z večino dveh tretjin navzočnih udov skleniti, da naj se v mejah dijeceze volitev senijorjev in superintendentov namesto poudotičnih zborih (§§. 86. in 103.) opravi po župnih občinah, oziroma župnih prezbiterstvih dotičnega okoliša.

Za te volitve veljajo, kjer se bo tak sklep storil, nastopna določila:

1. Pravico, senijorja voliti, izvršujejo posamezne župne občine po svojih prezbiterstvih. Njih dolžnost je, izvoliti takega župnika, ki je na dobrem glasu po svoji bogoslovni učenosti, pobožnosti, uradni vestnosti in vnémi za cerkev in šolo in pa po svojem vzornem življenji.

2. Superintendent naj volitev razpiše o pravem času, določivši priméren ròk za doposlavljenje volilnega zapisnika. Na tó voli vsako prezbiterstvo v redovitem zboru (§. 9. in 57.), katerega je naznaniti o pravem času z oznamenilom predmeta, takega župnika, ki smé biti voljen. Ako le mogoče, opravi se ta volitev v nedeljo po končani službi božji.

3. Za izvoljenega po posameznih prezbiterstvih je šteti tistega župnika, ki je dobil absolutno večino osebno oddanih veljavnih glasov od navzočnih prezbiterjev (starejšin). Ako se pri

prvem voljenji ne doseže absolutna večina, opravi se med tistima župnikoma, ki sta dobila relativno največje število glasov, oža volitev (§. 8.). Če naposled dobita enoliko glasov, tedaj odločuje žreb.

4. Zapisnik o volitvi je posebe zapečaten uradoma odposlati takoj in neposredno superintendenčnemu odboru in na naslovu ga je izrečno oznameniti kot „predlog prezbiterstva . . . . za volitev senijorja“.

5. Neveljavne so volitve, pri katerih se ne pazi na zakonite njih pogoje, sosebno na to, ali smé kedo voljen biti, in pa na ròk, ki ga je določiti pri razpisu volitve.

6. Po preteku rokú naj superintendenčni odbor v seji, katero za tó skliče superintendent, odprè in preskusi volilne zapisnike in potèm naj opravi skrutinij. Ako bi bil sklic superintendenčnega odbora združen s prevelikimi težavami ali stroški, privzame naj za poveritev superintendent za to dejanje enega duhovnega in enega posvetnega uda dijeceze kot nadomestek za superintendentovega namestnika, oziroma superintendenčnega kuratorja.

Pri skrutiniji je šteti glas prezbiterstva ene občine, ki ima več kakor enega župnika, za toliko glasov, kolikor ima občina župnikov, toda z omejitvo, da se v senijoratih, obsegajočih menj kakor deset župnih občin, glas enega posameznega prezbiterstva tudi tedaj ne šteje za več kakor dva glasú, ako ima dotična občina sama več kakor dva župnika, in da se tudi v senijoratih z več kakor desetimi župnimi občinami nikoli ne šteje več kakor za tri glasove.

Za izvoljenega velja tisti župnik, kateri dobi absolutno večino glasov. Ako se ne doseže absolutna večina, razpiše superintendent med tistima župnikoma, katera sta dobila največje število glasov, ožo volitev, katero je opraviti na enak način (§. 8.). Ako dobita naposled oba enoliko glasov, odločuje žreb.

Superintendent poroča o posledku volitve višemu cerkvenemu svetu ter ga prosi za potrdilo.

7. Pravico, voliti superintendenta, izvršujejo vse župne občine dijeceze po svojih prezbiterstvih na enak način, kakor je to zaukazano spredaj v točki 1. do 5.

Poziv k volitvi izdaje viši cerkveni svèt; temu je tudi doposlati volilne zapisnike. Viši cerkveni svèt



opravi, ako mogoče, privzemši k temu sinodalni odbor, skrutinij po spredaj podanih pravilih in odločuje po dogovoru sè sinodalnim odborom, ako bi naposled pri oži volitvi med dvema osebama nastopila enakost glasov.

**K §. 105., odstavku 3.**

V aški dijezezi avgzburške izpovedbe ohrani superintendent pravico do superintendentnega vikarja.

**K §. 106., 2.**

Superintendentni zbor voli v superintendentcijah avgzburške izpovedbe superintendentovega

namestnika izmed senijorjev in župnikov dijezeze; vendar mora senijor, ako prevzame izvolitev za superintendentovega namestnika, odložiti službo senijorja.

**K §. 136., 4.**

Sè sklepi, navedenimi v §. 136., 4., razumevati je samó taka odločila generalne sinode avgzburške izpovedbe o pritožbah proti uradnim dejanjem višega cerkvenega sveta, ki sploh potrebujejo izvršitve.